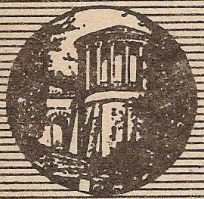

OBY ODTĄD ZWYCIĘSTWA NASZE ZATRZEĆ MOGŁY PAMIĘĆ KLĘSK DOZNANYCH

PRZESZŁOŚĆ - PRZYSZŁOŚCI

INFORMATOR

NSZZ

SOLIDARNOŚĆ

W INSTYTUCIE UPRAWY NAWOŻENIA I GLEBOZNAWSTWA

PULAWY 30 sierpnia 1990

NR 15/43/

Sierpień '80

Dla odświeżenia pamięci wydarzeń sprzed dziesięciu lat i trudnych początków Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego w IUNG, który powstał zanim jeszcze zaproponowano dla niezależnego ruchu związkowego nazwę "SOLIDARNOŚĆ" przypominaamy treść pierwszego dokumentu programowego oraz składy Komitetu Założycielskiego i Komisji Problemowych naszego Związku.

Redakcja

DEKLARACJA

Komitetu Założycielskiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego pracowników IUNG w Puławach

Dnia 11.09.1980 r. na podstawie akceptacji 367 pracowników Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa - ukształtował się i rozpoczął działalność Komitet Założycielski NSZZ.

Komitet Założycielski niniejszym deklaruje:

1. Działamy na podstawie - art. 2. Międzynarodowej Organizacji Pracy
- art. 84. Konstytucji PRL
- Porozumienia Gdańskiego z dnia 31.08.1980 r.
2. Organizacja nasza - nie podlega CRZZ ani żadnemu innemu organowi centralnego sterowania
- ma charakter świecki i nie stawia sobie celów politycznych.
3. Celem naszego Komitetu jest utworzenie Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego pracowników IUNG, walczącego o interesy wszystkich zatrudnionych w Instytucie.
4. Nawiązemy i będziemy utrzymywać kontakty z podobnymi Komitetami w innych zakładach naszego regionu i regionalnymi komitetami w kraju.
5. Działalność naszego Komitetu jest jawna - podejmowane inicjatywy i negocjacje z organami

administracji, co do przebiegu i rezultatów, będą podawane do wiadomości wszystkich pracowników Instytutu.

6. Komitet nasz ulegnie automatycznemu rozwiązaniu z chwilą ukonstytuowania się na drodze wolnych wyborów Rady Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego w Instytucie. Do Rady tej nie będą kandydować członkowie naszego Komitetu.

Niniejszą deklarację podajemy do wiadomości: Prof. dr hab. Stanisława Nawrockiego - Dyrektora IUNG i wszystkich pracowników naszego Instytutu.

Za Komitet Założycielski

Komisja do spraw przedstawicielstwa:

1. Chorab Ewa
2. Migdal Julian
3. Ostrokólski Ireneusz
4. Pytlak Edward
5. Skiba Tadeusz

Komitet Założycielski
Niezależnego Samorządnego Związku
Zawodowego Pracowników IUNG

SKŁAD KOMITETU ZAŁOŻYCIELSKIEGO
13.09.1980 r.

1. Jan Berbed
 2. Zbigniew Biały
 3. Jan Chmielewski
 4. Ewa Chorab
 5. Józef Gądor
 6. Stanisław Gędek
 7. Stanisław Głazewski
 8. Leszek Gryniiewicz
 9. Elżbieta Kern
 10. Maria Król
 11. Julian Migdal
 12. Krystyna Olender
 13. Ireneusz Ostrokólski
 14. Zofia Prylińska
 15. Edward Pytlak
 16. Marek Ruszkowski
 17. Tadeusz Skiba
 18. Stanisław Sokołowski
 19. Mikołaj Spóz
 20. Michał Strzemiński
 21. Tadeusz Tybora
 22. Józef Wójcik
 23. Zygmunt Żmuda
- Za Komisję d/s informacji i jawności
J.Gądor, St.Gędek

NASZE ROCZNICE

Kiedy przypominam sobie tamten Sierpień sprzed 10 lat, tutaj - w naszym Instytucie - to ogarnia mnie wzruszenie i radość - z tego chociażby powodu, że tyle w nas było jeszcze nadziei - na to, że w końcu, nareszcie można będzie żyć z podniesioną głową, bez zakłamania - a Instytut nareszcie będzie miejscem pracy godnej i zapanuje w nim sprawiedliwość!

Dziś nie pamiętam już dokładnie dat - ale doskonale pamiętam tę atmosferę radości - kiedy nareszcie, po trwającej ponad miesiąc blokadzie informacyjnej, z Włbrzeża rozlała się na całą Polskę wiadomość o podpisaniu Porozumień Gdańskich.

Wtedy i my - zakładamy "Solidarność"! Pierwsze zebranie w Zakładzie, gdzie kierownik z chmurą i zaciętą twarzą wkrzykiwał: "To przecież anarchia! Co my mamy wspólnego ze Świdnikiem?! Co mają wspólnego robotnicy z naukowcami?! Taki wspólny związek jest bez sensu. Nie można do tego dopuścić!"

Oczywiście - "kierownictwo" najbardziej się bało /i słusznie!/ sojuszu inteligencji z robotnikami, bało się ogólnokrajowego i regionalnego charakteru nowopowstającego związku.

I zaczęła się walka - i w całej Polsce i w Instytucie!

W naszym Zakładzie starostą grupy związkowej i "żoną zaufania" została wybrana największa "anarchistka" - tzn. nikt jej nie podpisał. I zaraz pierwsza batalia uwięziona zwycięstwem - na zimnej, wiecznieniu nie dogrzanej sali, na żądanie "S" wydano pracownikom "fufajki", pomimo, że nie byli do tego "uprawnieni". Właśnie tym wywalczonym przez nas "fufajkom" - na długo jeszcze przed pierwszymi podwyżkami wywalczonymi przez Związek - nadano nazwę "WAŁĘSÓWKI"!

Następne "wałęsówki" - te pieniężne - z ogromną chęcią połapali wszyscy pracownicy - i ci nie związkowcy, i ci partyjni, co od początku opluwali "S" - nikt z nich nie doznał nawet najmniejszego uczucia zażenowania biorąc te pieniądze, wywalczone w końcu przez "S". Tak samo bez uczucia zażenowania Dyrekcja potrąciła 1 dniówkę z poborów uczestnikom strajku solidarnościowego. Była to ta sama Dyrekcja, która parę lat wcześniej wysłała autokarem pracowników do Radomia - aby wzięli udział w "potępieniu warcholów". I ta sama, która w rok później prowadziła z własnymi pracownikami "wojnę ulotkową" /kierując najczęściej do niej biednego P. Bronka K./, która udestępiała Instytut, dane personalne "smutnym panom" z "...Opieki Społecznej", serwując im kawki i rozmówki...

A my im tego nie pamiętamy! Nie zrobiliśmy list, by powywieszać rzekomo wszystkich partyjnych, a nawet ich dzieci. Zamiast tego z prawdziwie wcześniej przygotowanych list trafili do "internatów" nasi koledzy. Nie pamiętamy im donosów, i tego jak "dla naszego dobra" niszczyli nasze dokumenty związkowe... Ani tego, jak zgarnęli nasze pieniądze... Ani "aresztów domowych", ani codziennych szykan w pracy...

W tę 10-tą Rocznicę - pamiętamy tylko naszą ówczesną radość i upajające poczucie wolności...

A patrząc na dzisiejszą rzeczywistość w Instytucie - brak nam tej radości i wolności... i demokracji - i reform - i tego wszystkiego o co walczyliśmy przed 10-ciu laty - bo nadal tego nie mamy... I tylko ogarnia nas czasem tępe zdumienie: podobno to "S" wygrała czerwcowe wybory - czy to jest możliwe?!

Krystyna Gądor

REPETYTORIUM Z HISTORII

KRAJOBRAZ PRZED BURZĄ

"Było moim obowiązkiem i potrzebą mego serca słozenie hołdu cieniem tych, którzy w nierównej walce swe życie za Polskę oddali. Chciałem dać świadectwo prawdzie o męstwie i ofiarności żołnierza polskiego w krótkiej kampanii wrześniowej. Uważałem za rzecz pożyteczną pomnożenie materiałów i przyczynków, które w przyszłości choć w pewnej mierze mogą ułatwić sformułowanie właściwego i sprawiedliwego sądu o jednym z największych dramatów w dziejach naszego narodu. Wreszcie - aczkolwiek kampania wrześniowa rozegrana została w warunkach tak olbrzymiej dysproporcji sił i środków, że w wyobraźni mojej rysuje się ona pod pewnymi względami niby ściśnięte w czasie powtórzenie na wielką i nowoczesną skalę roku 1863 - pomimo, że sytuacje wojenne w tych warunkach wynikały - często odbiegały od wzorów teoretycznych, akademickich, myślę przecież, że z przebiegu kampanii polsko-niemieckiej można wysnuć pewne wnioski o trwałej wartości. Kampania ta, mimo swej krótkotrwałości, była pierwszym laboratorium, gdzie w całej rozciąg-

łości sprawdzone zostały strategiczne i taktyczne założenia wojny nowoczesnej. Z doświadczeń polskich czerpać mogli, jeśli chcieli, liczne narody i armie, które w latach następnych stanęły oko w oko z potężną maszyną wojenną Trzeciej Rzeszy". Tak pisał we wspomnieniach pł. "Cieniem Września" gen. Kazimierz Sosnkowski dodając: "Rozpamiętywanie kampanii zwycięskich jest zajęciem łatwym moralnie i miłym dla piszącego, tak jak miłym są wspomnienia dni jasnych i szczęśliwych... ale, być może, potrzebniejsze są relacje z dni grozy i gniewu Bożego, tak jak potrzebny jest człowiekowi dojrzałego rachunek sumienia i odważne spojrzenie w oczy nieszczęściu... Najbardziej nawet tragiczna rzeczywistość zawsze kryje w sobie niejedną naukę i niejedno ostrzeżenie, tym lepiej zaś, jeśli można w niej znaleźć ziarno pociechy, której tak pragną serca ludzkie. Tyle zaś - jeśli nie więcej - na pewno zawdzięczamy tym, którzy w kampanii wrześniowej krew swoją i życie złożyli w ofierze".

Powyższe uwagi wydają się równie aktualne dziś, gdy w świadomości społecznej nadal jeszcze pokutuje wiele ocen fałszywych, jaskrawo krzywdzących dla uczestników owych wydarzeń, a Polska nadal leży pomiędzy napastnikami z 1939 r.: sowiecką Rosją i niemal już zjednoczonymi Niemcami, jak w 1942 r., gdy zostały sformułowane.

Dalej gen. Sosnkowski pisze: "Wielkie demokracje europejskie po wojnie światowej agarnięte zostały przez falę długotrwałego zmęczenia. Pragnąc pokoju czy też spokoju i wygodnego korzystania z owoców ciężko okupionego zwycięstwa, wpadły one w znany błąd patrzenia na groźną i niepokojącą rzeczywistość przez okulary własnych pobożnych życzeń. Tak więc na Zachodzie upiększano fakty lub po prostu nie chcieli ich dostrzegać. W ten sposób powstały psychologiczne przesłanki, umożliwiające Hitlerowi przez lat kilka wodzenie za nos Europy.

Od roku 1934 polska polityka zagraniczna gra o czas, potrzebny przede wszystkim na zorganizowanie gospodarstwa narodowego i unowocześnienie armii. U schyłku 1935 r. rozpoczęte zostały prace nad planem przebrojenia. Po upływie roku był on w głównych zarysach gotowy i uzyskał zatwierdzenie

przez Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych. Pomimo ram bardzo skromnych, realizacja planu wymagała wydatków nadzwyczajnych w kwocie kilkunastu miliardów złotych polskich, a więc sum przekraczających nasze możliwości bez zastosowania heroicznych środków finansowych i gospodarczych".

W latach 1933-1939 roczny budżet państwa polskiego wahał się w granicach 2,2-2,5 miliarda zł, co dało w ciągu tych sześciu lat około 14 mld zł. Na obronę przeznaczono w tym okresie 6,5 mld /ponad 46 % budżetu/. Dla państwa stanowiło to wysiłek olbrzymi, ale w porównaniu z możliwościami przeciwnika kwota ta była dramatycznie mała. W tym samym czasie hitlerowskie Niemcy mogły bowiem wydać na zbrojenia 90 mld marek /równowartość 200 mld zł/, a więc niemal 30 razy więcej. W czasach gdy 1 km fortyfikacji kosztował 12 mln zł, jeden bombowiec "Łoś" - pół mln, a wyposażenie jednej dywizji - 150 mln zł, 6,5 mld było sumą naprawdę niewielką. Dlatego też w przededniu wybuchu wojny sfery rządzące Polską nie miały żadnych złudzeń co do wyniku ewentualnego starcia z Niemcami i dlatego starały się wzmocnić szanse Polski na drodze sojuszy. Marszałek Smigły-Rydz w rozmowie z Kandydą Hlondem jesienią 1938 r. powiedział: "Nie ulega wątpliwości, że zostaniemy zaatakowani przez Niemcy, bo nie możemy przed nimi kapitulować; wobec ogromnej przewagi armii niemieckiej i jej środków technicznych będziemy w wojnie regularnej pobici i walkę dalszą będziemy mogli prowadzić tylko w formie partyzantki", a tuż po zakończeniu walk wyraził tę samą myśl i cele kampanii wrześniowej w następujących słowach: "Rozpoczynając wojnę rozumiem dobrze, że będzie ona z konieczności przegrana na froncie polskim, który uważałem za jeden z odcinków wielkiego frontu antyniemieckiego; zaczynając w niebywałych warunkach walkę czułem się też jak dowódca odcinka, który ma być poświęcony, aby dać czas i możliwość organizacji i przygotowania innym".

Wskutek dysproporcji w potencjach gospodarczych i militarnych po czterech cichych częściowych mobilizacjach 27 marca oraz 13, 23 i 27 sierpnia i mobilizacji powszechnej 31 sierpnia Polska mogła przeciwstawić 72 dywizjom niemieckim /w tym 7 pancernych i 8 zmotoryzowanych/ wyposażonym w 2400 czołgów i ponad 2000 samolotów, zaledwie 39 dywizji piechoty, 11 brygad kawalerii, 2 brygady zmotoryzowane, 180 czołgów i 421 samolotów. W tym samym czasie naprzeciw 23 niemieckich dywizji zapasowych bez czołgów i samolotów na zachodniej granicy Niemiec stało 110 dywizji aliantów wyposażonych w 2500 czołgów i 1410 samolotów.

17 września sytuacja militarna Polski jeszcze się pogorszyła wskutek wkroczenia na tyły rozpaczliwie broniącej się armii polskiej 30 dywizji piechoty, 12 brygad zmechanizowanych i 10 dywizji kawalerii Armii Czerwonej wykonującej swoje zobowiązania wobec hitlerowskiego sojusznika.

Nim jednak potężne Niemcy wspomagane przez ZSRR przystąpiły do konfrontacji zbrojnej z nierównie mniej liczną i gorzej wyposażoną, ale silną duchem armią polską nastąpiło jeszcze szereg zdarzeń, z których najważniejsze to:

- Apel rządu RP do społeczeństwa polskiego o polityczną wewnętrzna na rozbudowę lotnictwa. Od marca do sierpnia przyniosła ona ponad pół miliarda zł oraz liczne fundacje indywidualne i zbiorowe i stworzyła podwaliny wspaniałej patriotycznej atmosfery panującej w Polsce latem 1939 r.

- 6 kwietnia narodził się projekt sojuszu polsko-brytyjskiego, na który 28 kwietnia Hitler odpowiedział zerwaniem polsko-niemieckiego paktu o nieagresji z 1934 r. i przemówieniem w Reichstagu, w którym po raz pierwszy publicznie ujawnił wrogie zamiary wobec Polski i zgłosił roszczenia terytorialne. Na przemówienie Hitlera minister spraw zagranicznych RP, p.k. Józef Beck zareagował sławnym przemówieniem wygłoszonym na plenarnym posiedzeniu Sejmu w dniu 5 maja. Kończyło się ono oświadczeniem: "Pokoje jest rzeczą cenną i pożądaną. Nasza generacja skrwawiona w wojnach na pewno na pokój zasługuje. Ale pokój, jak prawie wszystkie sprawy tego świata, ma swoją cenę - wysoką, ale wymierną. My w Polsce nie znamy pojęcia pokoju za wszelką cenę. Jest jedna tylko

rzecz w życiu ludzi, narodów i państw, która jest bezcenna. Tą rzeczą jest honor!...

23 sierpnia rząd Trzeciej Rzeszy zawarł z rządem ZSRR traktat o nieagresji zwany paktem Ribbentrop-Mołotow, będący w gruncie rzeczy aktem rozbioru Polski i wyznaczający termin rozpoczęcia agresji przeciwko Polsce na 26 sierpnia.

- 25 sierpnia został podpisany sojuszniczy układ polsko-brytyjski.

- Na wieść o tym fakcie Hitler odwołał rozkaz ataku na Polskę, ale informacja o tym nie zdołała dotrzeć do wszystkich oddziałów. Wskutek tego na Przekęczy Jabłonkowskiej na Śląsku Cieszyńskim wydarzył się incydent przesuwający początek działań II Wojny Światowej na 26 sierpnia 1939 r. Tego bowiem dnia o świcie wdarł się do Polski od strony Skowacki oddział niemieckiej 7 dywizji, który zaatakował tunel w Przekęczy Jabłonkowskiej i stację kolejową Mosty. Oddział ten został szybko rozbrojony przez oddziały polskiej 21 dywizji, a jego dowódca, który utrzymywał, że wojna już się rozpoczęła a on wykonuje tylko otrzymane rozkazy, został przez stronę niemiecką uznany za osobnika niepoczytalnego.

1 września o godzinie 4.45 krążownik Schlez-wik-Holstein rozpoczął ostrzeliwanie Westerplatte a hitlerowska Luftwaffe zbombardowała Kraków, Poznań, Ostrów Wielkopolski, Białą Podlaskę. O godzinie 6-ej bomby spadły na Warszawę, a do wieczora bombardowanie przeżyło jeszcze 58 miast polskich.

Oprac. S.G.

Kazimierz Wierzyński

DO SUMIENIA ŚWIATA

Kiedy w Warszawie pierwsza ściana padła, Pierwszy padł ranny a moc nieodgadła. Krzyk u skrwawionych tkumił mu warg. Na śmierć gdy potem szli jakby na święto. Przez całą Polskę w dwa ognie objętą - Dość było klęski, lecz nie było skarg.

Gdy kto ocalał - przez góry do armii Szedł zagranicę, napróżno żandarmi Szukali w śniegu gdzie przepadł ich ślad, I gdy panowie w stolicoch cygara Palili, w nich się paliła wciąż wiara, Że nas nie zdradzi, pomoże nam świat.

Ach, stare dzieje! Pobiegli na szturm W Norwegii, Libii, z Sybiru i tyurmy, Szli przez Normandię, Holandię i z Włoch, Pięć lat podziemny kraj dusił się w mroku, Lecz szedł za światem, dotrzymał mu kroku: Najgłębiej w wolność nasz wkopał się loch.

Aż trzasło! Targu dobili i gwałtu: Raz Teheranem w łeb, drugi raz Jaka! I kraj rozcięli, jak przed tem, z dwóch stron, I nocy owej za znową szakali, Gdy, jak nad trupem, nad nami szczekali, Świat w inny, wielki uderzył znów dzwon.

Rzekli nam inni panowie: to wszystko, To nic. To tylko jest gra, targowisko, Konszachty stolic, papierowych twierdz. My rozstrzygamy. Nasz duch i opinia Broni skrzywdzonych a winnych obwinia Sumienie - sojusz rozmów i serc.

Gdy będzie trzeba, weźmiemy was w ręce, Jak sztandar prawdy! Co może być więcej Niż wasz ideał?! Nie wiercie, że zgasł, Tamtych zostawcie. Niech palą cygara W szulerniach stolic. W nas pali się wiara, Gwiazda przewodnia, tak samo jak w was.

I długo jeszcze wołali w tym stylu, Podniosłym: darmo nie padło ich tyłu, By świat ten ślepnął tak nagle i głuch! ...A piechur szedł wciąż, brał szturmem Boloni I nikt nie krzyknął z nich: Finis Poloniae, Gdy zginął. Jeszcze natęgał swój śluch.

Wirtuozowie od pióra, od fletni, Mędrcy wpływowi, uczeni szlachetni, Tak zawsze czuli na okrutny los, Na wyrok sądów, na murzyńskie krzywdy, Nawet na dolę psów - czemuż to nigdy Wasz owej nocy nie podniósł się głos?!

KRONIKA PUŁAWSKA

RELACJA Z UROCZYSTOŚCI ODSŁONIĘCIA TABLICY UPAMIĘTNIAJĄCEJ ZEROJNY CZYN 1920 ROKU

Rezydencja ks. Czartoryskich w Puławach, obecna siedziba Instytutu, dzięki systematycznie, od szeregu lat prowadzonym pracom remontowym i konserwatorskim, jak również dzięki kształtowaniu i konserwowaniu zieleni towarzyszącej zespołowi pałacowemu, wysuwa się powoli ku czołowiec tego typu zabytków w Polsce. Ostatnia uroczystość była okazją do spojrzenia "obcym okiem" na naszą codzienność, do której przyzwyczailiśmy się, nie dostrzegamy może jej elegancji i piękna.

Inicjatywa rekonstrukcji tablicy pamiątkowej na elewacji pałacu spotkała się z dużą przychylnością i pomocą ze strony Dyrekcji Instytutu. Bezpośredni udział w pracach przygotowawczych, z tytułu swoich kompetencji, przejął z-ca dyr. d/s inż. technicznych, mgr Ryszard Pejdak. Szczególną odpowiedzialność przypadła kier. administracji Henrykowi Czechowi, który wykazał ogromne zaangażowanie i ofiarność. Podlegli mu pracownicy przyczynili się do ładu reprezentacyjnego wyglądu obu dziedzińców, otoczenia pałacu oraz jego sal.

Zanim przejdę do relacji z uroczystości odsłonięcia tablicy, powrócę jeszcze do dni poprzedzających to wydarzenie /historia umieszczenia, zaginięcia oraz rekonstrukcji tablicy została przedstawiona w 14 numerze Informatora NSZZ Solidarność w IUNG "Przeszłość-Przyszłość" z dn. 6.VIII.90r/. Po ustaleniu postaci rekonstruowanej tablicy, miejsca zamontowania, uformowania otoczenia, podjęto działania techniczne, zmierzające do ostatecznego celu. Prace nad wykonaniem napisu, na zakupionym i sprowadzonym z Pińczowa marmurze Sałdańskim przez członków Komitetu Organizacyjnego - Zenona Benickiego i Zbigniewa Szomkę, dobiegły w odpowiednim czasie do końca. W dniu 10 sierpnia przywieziono płytę z Końskowoli i złożono w bramie białoczerwonej.

W sobotę, 11 sierpnia przystąpiono do zawieszania tablicy na uprzednio wprawionych i zabetonowanych śrubach, w odcutym i wytynkowanym miejscu. Brali w tym udział: z Działu Technicznego - Stanisław Wachała i Stanisław Góra, murarze - Michał Stefaniak i Albin Brodzik, przytwierdzenie - Zbigniew Matraszek i Jan Zarzeka, a podnośnik hydrauliczny obsługiwał Jan Fawelec. Tablica zawisła o godzinie 10.30.

Następnie, do tulei wykonanej ze stali nierdzewnej w Z.A., o średnicy 50 mm i długości 360 mm - włożono następujące dokumenty:

1. Akt erekcyjny kopii tablicy pamiątkowej ufundowanej w 1930 r. w hołdzie Naczelnemu Wodzowi Józefowi Piłsudskiemu i ofiarnym Wojskom, podpisany w imieniu Komitetu Organizacyjnego przez: Józefa Gadora, Andrzeja Flisiuka i Adama Wołkę;

2. Afisz Obchodów 70-lecia Zwycięskiej Wojny z najeźdźcą bolszewickim;

3. Zaproszenie /wypełnione dla przyszłych pokoleń/;

4. Cegiełkę na fundusz rekonstrukcji zaginionej tablicy pamiątkowej, Puławy 1990;

5. Informator NSZZ "Solidarność" w IUNG - PRZESZŁOŚĆ - PRZYSZŁOŚCI z dnia 6 sierpnia 1990 r., nr 14 /42/.

W/w dokumenty włożyli: Józef Gador, Henryk Czech, Mikołaj Spół i autor tej notatki. Po uszczelnieniu parafiną i zakręceniu wieczka, tuleja została zamurowana przez murarzy pod tablicą, w obecności wymienionych osób oraz Bolesława Samca, punktualnie o godz. 12.00.

Równolegle z opisanymi pracami przygotowywano skromną ekspozycję dotyczącą pobytu Marszałka w Puławach. W Sali Kamiennej ustawiono stół szczioboczny, przy którym obradował sztab Naczelnego Wodza w 1920 roku. Pokazano fragment kamiennej ramy od zaginionej tablicy, kopie dokumentów z 1930 roku, a dotyczących zaproszonych uczestników odsłonięcia tej pamiątkowej wówczas płyty. Osobny stółlik pokazywał dokumenty związane z obecną uroczystością, w 1990 roku.

Niedziela, 12 sierpnia 1990 roku

Już w godzinach przedpołudniowych wiele osób przyszło oglądać tablicę, przysięętą flagą narodową. Czynnione ostatnie przygotowania, ustawiano kwiaty.

O godz. 14.00 Dowódca Garnizonu Puławskiego wystawił wartę honorową przy tablicy ku czci Marszałka Józefa Piłsudskiego i Wojska Polskiego. Na dziedzińcu honorowy pałacu zaczęli napływać goście: gros stanowią starzy - choć nie zawsze wiekiem - Puławianie; w większości byli to jednak Obywatele Miasta pamiętający dobre czasy międzywojenne. Cieszyli też liczne rzesze młodzieży i dzieci, przybyłe by uczyć się rodzimej historii i uczestniczyć w pamiętnych wydarzeniach Miasta.

Dyrektor Instytutu, prof. Stanisław Nawrocki oczekiwał gości przed głównym wejściem. Tu powitał pierwsze w powojennym okresie demokratycznie wybrane władze miasta, w osobach Przewodniczącego Rady Miejskiej, dr. Janusza Nowakowskiego oraz Prezydenta Miasta, dr. Jadwigi Piłskorskiej-Fliszczyńskiej, która od tej chwili przejęła rolę gospodarza. Witają kolejno posła Ziemi Puławskiej, mgra Ignacego Czeżyka, przedstawicieli duchowieństwa puławskiego z Dziekanem, ks. kan. Ryszardem Gołądą na czele, jak też szczególnych gości - kombatantów z roku 1920: Jana Stafijowskiego, Stanisława Frymusa, Wacława Ligowskiego i Ignacego Pruszyńskiego. Wojsko Polskie było reprezentowane przez Dowódcę Garnizonu, ppłk. inż. Andrzeja Flisiuka, który wraz z zastępcą d/s wychowawczych mjr. mgr. Pawłem Chaciewiczem byli autorami wojskowego scenariusza całej imprezy, obaj wchodzili w skład Komitetu Organizacyjnego. W uroczystościach brali udział również z-cy dow. garnizonu w osobach: ppłk. mgr. inż. Andrzeja Bednarza, ppłk. mgr. Władysława Bogusza, mjr. mgr. inż. Mariana Skiby - kwatermistrza Garnizonu i ppłk. Tadeusza Tuszyńskiego - oficera sztabowego.

Poczet sztandarowy oraz kompanię honorową pod dowództwem st. chor. Czesława Piotrowskiego w sile 48 żołnierzy, wystawił Ośrodek Szkolno-Badawczy Służby MTS w Puławach. Orkiestra wojskowa w liczbie 25 ludzi przybyła z Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lotniczych w Dęblinie.

Dopełnieniem wojskowej oprawy uroczystości był udział kapelana Garnizonu, ks. płk. Eugeniusza Skrzyńskiego, co szczególnie podkreśliło znamienne przemiany dokonane już w naszym wojsku oraz patriotyczne i religijne więzi z mieszkańcami miasta.

Wejście wojska na dziedzińcu odbyło się przy dźwiękach "Pierwszej Brygady". Z wielką radością mogliśmy wówczas powitać przy bramie prof. Michała Strzemskiego. Jest to bowiem ulubiona nuta naszego Seniora; śpiewana bywała przez głośniańców w pewnych szczególnych okolicznościach.

Na prawym skrzydle szyku wojskowego, tj. orkiestry, pocztu sztandarowego i kompanii honorowej, stanęły pocztu sztandarowe organizacji społecznych i związkowych, szkół oraz harcerstwa - w liczbie 9-ciu. Wartę honorową zaciągnęli również Sybiracy, AK-owcy i harcerze.

Punktualnie o godz. 15.00 Dowódca Garnizonu przyjął raport od d-cy kompanii honorowej i przywitał się z wojskiem. Po czym nastąpił ceremonialny podniesienia flagi na maszt. Ponieważ Ośrodek nie posiada własnego sztandaru, poczet wystąpił z flagą państwową. Na komendę dowódcy kompanii honorowej, poczet pod dowództwem st. sier. sztab. Kazimierza Kukielki wystąpił z szyku i skierował się do głównego wejścia pałacu. Następnie wniósł flagę po schodach aż na dach drugiego piętra, gdzie nad zwieńczeniem frontowej elewacji wznosił się maszt. Przy dźwiękach hymnu państwowego biało-czerwona flaga z godłem została podniesiona.

Pani Prezydent wygłosiła krótkie przemówienie, otwierające tę szczególną uroczystość /treść wystąpienia zamieszczamy obok/.

Komentarz historyczny dotyczący faktów i sytuacji sprzed 70-ciu lat wygłosił mgr Sławomir Pać /tekst zamieszczamy obok/.

Trzecim mówcą był Poseł Ziemi Puławskiej, mgr Ignacy Czeżyk, który nawiązał do uchwalonego przez Sejm Krzyża za wojnę 1918-1921 roku i ser-

decennie pogratiłował czterem kombatantom, wręczając im wnioski do tego odznaczenia /wystąpienie Posła znajdzie Czytelnik również na łamach "P-P"/.

Padła komenda Dowódcy Garnizonu do odsłonięcia tablicy. Przy sygnale "Hasio Wojska Polskiego" - do murów lewego skrzydła pałacu zbliżają się: Jan Stafijowski w towarzystwie trzech kolegów z wojny 1920 roku - prowadzeni przez Dowódcę Garnizonu, Prezydenta Miasta oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej. Białe-czerwona przesłona opada z Tablicy i ukazuje się szary, zgrzebnny marmur, o wymiarach 100 x 140 cm, umocowany czterema ozdobnymi gwoździami, a na nim złożony napis:

15 VIII 1920 15 VIII 1930
W MURY TE, SKĄD PADŁ ROZKAZ
JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO
PODJEĆCIA ZWYCIESKIEJ OFENZYWY
PRZECIW NARAZDOWI BOLSZEWICKIEMU
TABLICĘ TĘ KŁADZIE
NACZELNEMU WODZOWI
I
OFIARNYM WOJSKOM
W HOŁDZIE
WSPÓŁCZESNYM I POTOMNYM
NA PAMIATKĘ,
SPOŁECZENSTWO PUŁAWSKIE
REKONSTRUKCJA A.D.1990 r.

Następnie została oddana salwa honorowa przez kompanię honorową Garnizonu. Trzykrotna salwa z broni strzeleckiej wypadła niezwykle równo. Tu pozwól sobie na zdradzenie pewnej tajemnicy wojskowej - otóż żołnierze, z których została sformowana kompania honorowa, przekroczyli bramy koszar dopiero 25 lipca br.! Jest to zaledwie 17 dni szkolenia, z niedzielami wlicznie. Kadry Ośrodka Szkolno-Badawczego należą się szczególne wyrazy uznania, a samym żołnierzom wyrazy podziwu za ich trud i postępy w szkoleniu.

Kapelan Garnizonu, ks. płk. Skarżyński podejmując wspólną modlitwę, a następnie podchodzi do tablicy i dokonuje poświęcenia.

Następuje składanie wieńców od: Prezydenta Miasta, Przewodniczącego Rady Miejskiej, Dowódcy Garnizonu oraz Okręgowego Komitetu Obywatelskiego. Przy dźwiękach werbli odpowiednie delegacje podchodzą do podnóża tablicy, a żołnierze niosą i składają wieńce.

Padła znów komenda Dowódcy Garnizonu i pododdziały dokonują przegrupowania do sztyku marszowego i przy dźwiękach orkiestry, grającej melodie legionów, odchodzą.

Po odmarszu wojska wystąpił chór "Melodia", prezentując szereg znanych i lubianych piosenek. Była też recytacja wiersza o Marszałku Piłsudskim. Do śpiewów dołączyli się licznie uczestnicy spotkania. Atmosfera rozluźniła się, oglądano z bliska nowoodświeżoną tablicę. Starsze osoby porównywały ją z dawną, zachowaną w pamięci ... Fotografowano się pod tablicą. Grupa KPN zrobiła sobie pamiątkowe zdjęcie z posłem oraz z transparentem.

A staremu bibliotekarzowi, mgr Zygmuntowi Nowakowskiemu, temu, który po wizytacji Instytutu przez Hansa Franka schował zdjętą tablicę z roku 1930, kzy zakreślić się w oczach ...

Dużym zainteresowaniem cieszyli się kombatanci z roku 1920. Wiele osób podchodziło do rzędu krzesel, na których przygotowano dla nich miejsce, aby chwilę porozmawiać.

Dyrektor Instytutu przyjął w Sali Gótyckiej kwadrę władze miasta, duchowieństwo puławskie, posła, oficerów garnizonu, członków Komitetu Organizacyjnego. W krótkich słowach wyraził swoje zadowolenie z przebiegu uroczystości oraz z faktu goszczenia w salach pałacu tak znamiennej dla naszych przemian gremium.

Mgr Józef Gador, w imieniu Komitetu Organizacyjnego, podziękował za okazaną pomoc wszystkim, którzy się do zrekonstruowania tablicy przyczynili oraz złożył gratulacje członkom Komitetu z po-

wodu uwieńczenia ich działania dzisiejszą uroczystością.

W dniu 1 września br. o godz. 9.30 odbędzie się na terenie koszar uroczysta przysięga wojskowa, poprzedzona mszą polową, na którą Dowódca Garnizonu serdecznie zaprasza mieszkańców Puław.

Adam Wołk

PRZEMÓWIENIE Prezydenta Miasta,
dr Jadwigi PIKORSKIEJ-PLISZCZYŃSKIEJ

Po trupie Polski miała wieść droga do światowego pożaru rewolucji bolszewickiej. Nie doszło do tego. Miał w tym swój udział Puławy.

70 lat temu, tu - w lewym skrzydle pałacu, zamieszkał na kwaterze Naczelnik i Wódz Państwa Polskiego, Józef Piłsudski. Tu, w Puławach opracował genialny plan uderzenia na wroga od strony Puław i Dębina. Uwieńczeniem czego był epokowy dla wskrzeszenia Polski i zbawczy dla Europy "Cud nad Wisłą".

By uczcić ten pamiętny moment zgromadziliśmy się dzisiaj na dziedzińcu Pałacu. Pragnę serdecznie powitać wszystkich przybyłych na manifestację, a w szczególności przedstawicieli naszego parlamentu, bohaterów i weteranów walki o niepodległość, przedstawicieli Wojska Polskiego i duchowieństwa, organizacji społecznych, instytucji i zakładów pracy oraz licznie zgromadzonych mieszkańców.

Proszę pozwolić mi na refleksję, która mieści się w słynnej puławskiej formule "Przeszłość-Przyszłość". Tanta wyjątkowa sytuacja wojny wymagała wyjątkowych wysiłków, ale i sytuacja obecnego wyjątkowego pokoju wymaga także wyjątkowej pracy i wyjątkowych postaw. Dziś jesteśmy żołnierzami pokoju, o których - jak ongiś o żołnierzach wojny - można powiedzieć strofą wiersza Edwarda Słoińskiego:

Nikt im iść nie kazał - poszli, bo tak chcieli,
bo takie dziedzictwo wziął po dziadach wnuk.
Nikt nie pytał o nic, a wszyscy wiedzieli,
za co idą walczyć, komu płacić dług.

Dzisiejszą uroczystość uważam za otwartą.

KOMENTARZ HISTORYCZNY wygłoszony
przez P. mgr SŁAWOMIRA PACIA

Dokładnie 70 lat temu, 12 sierpnia do Puław przybył Naczelnny Wódz - Józef Piłsudski, aby osobiście stanąć na czele grupy manewrowo-uderzeniowej. Od powodzenia manewru nad Wieprzą zależał bowiem los bitwy warszawskiej, całej wojny roku 1920, a w konsekwencji - los Polski i nie tylko Polski. Celem działań frontów radzieckich był Front Północno-Zachodni pod dowództwem M. Tuchaczewskiego po zajęciu Warszawy i rozbiu Wojska Polskiego - wspomaganie ognisk rewolucji w Niemczech i przeniesienie jej dalej na Zachód; Front Południowo-Zachodni pod dowództwem Jegorowa po zajęciu Lwowa miał nieść pomoc dla ruchów rewolucyjnych na Bałkanach.

Oba fronty działały w zupełnie rozbieżnych kierunkach: rozdzielone obszarami bagien poleskich i praktycznie - mimo poleceń wydanych Jegorowi wsparcia Tuchaczewskiego /spóźnionych, bo z początków sierpnia/ przez głównodowodzącego Armią Czerwoną Siergieja Kamienieva - nie wspólnie działały ze sobą.

Do wykonania manewru zaczepnego zostały wyznaczone jednostki Frontu Środkowego. Dowódcą tego frontu był młody, 34-letni generał Edward Śmigły-Rydz, a szefem sztabu ppłk Tadeusz Kutrzeba. Front Środkowy składał się z dwóch armii: 4 - generała Leonarda Skierskiego /lewe skrzydło od Dębina do Kocka/ i 3 - generała Zygmunta Zielińskiego, rozlokowanej od Kocka aż po Chełm. Blisko Puławom skrzydło frontu, tzn. 4 armia - składała się z 14 DP - gen. Daniela Konarszewskiego, 16 DP - płk. Aleksandra Ładosia, 21 DP - gen. Andrzej Galić i 12 BP - płk. Jana Dąbrowskiego. W bezpośredniej bliskości Puław rozlokowane były jednostki 14 DP /Wielkopolskiej/ - gen. Daniela Konarskiego. Wchodząca w jej skład 27 brygada gen.

Michała Milewskiego rozmieszczona była w okolicy Gołębia /55 pp - ppłk. Gustawa Paszkiewicza/ i Bonowa /56 pp - mjr. Zygmunta Łagowskiego/; przed Dęblinem zajęł pozycję 57 pp - ppłk. Arnolda Szylinga, a w rejonie Moszczanka-Ryki - 58 pp - kpt. Ludwika Stankiewicza.

W powodzeniu całej operacji miały zadecydować dwa podstawowe czynniki: szybkość i utrzymanie jej w całkowitej tajemnicy przed dowództwem Armii Czerwonej.

Przypadek - jak to często bywa - spowodował, że dowództwo przeciwnika już 14 sierpnia miało przetłumaczony dokument - rozkaz operacyjny dla 3 armii o kontrofensywie - znad Wieprza. Rozkaz ten został znaleziony przez oddział rozpoznawczy radzieckiej 12 armii wśród dokumentów przy poległym w dniu 13 sierpnia pod Dubienką mjr. Wacławie Drohojowskim. Uznano ten dokument za mistyfikację. Nie sądzono, aby cofająca się i zdemoralizowana w ich przekonaniu armia polska była zdolna do działań zaczepnych.

12 sierpnia oficerowie Kwatery Głównej Naczelnego Wodza pod kierownictwem Juliana Stachiewicza rozpoczęli działalność w Puławach /obok funkcjonującego tu wcześniej sztabu armii gen. Skierskiego/ od zbierania danych dotyczących uzupełnienia jednostek, stanu artylerii i lotnictwa.

Rozpoczęcie działań ofensywnych przewidywano na godziny ranne 17 sierpnia. Przebieg walk w rejonie Warszawy zmusił Naczelnego Wodza do przyspieszenia terminu działań o dobę. Najbliższym przeciwnikiem podczas operacji zaczepnej była tzw. "Grupa Mozyrska" dowodzona przez Chwiesina. Miała ona w ciągu 14 sierpnia opanować Kozienice i Dęblin, przy jednostronnym osłanianiu skrzydła atakujących Warszawę wojsk radzieckich i utrzymywaniu łączności ze skrzydłem Frontu Południowo-Zachodniego. Z uwagi na słabość wyżej wymienionej grupy postawione jej zadania nie były możliwe do wykonania.

Przy 14 dywizji piechoty atakującej w ogólnym kierunku na Garwolin znajdował się sam Wódz Naczelny. Cienkie pasemko wojsk Grupy Mozyrskiej pękło i jednostki polskie posuwały się szybko, zajmując nakazane rejon. Wieczorem 17 sierpnia Józef Piłsudski powrócił do Garwolina, gdzie znajdowało się polowe stanowisko dowodzenia. Kwatery Głównej Naczelnego Wodza. 18 sierpnia Józef Piłsudski mógł powrócić do Warszawy.

O ofensywie polskiej radzieckie dowództwo frontu dowiedziało się 18 sierpnia, kiedy oddziały polskie, praktycznie rzecz biorąc, kończyły operację. Podjęte działania mające na celu szybką ewakuację wojsk, mimo "życzliwej" neutralności Niemców zakończyły się tylko częściowym powodzeniem. Znaczna część wojsk radzieckich znalazła się w niewoli lub na terenie Niemiec. Spóźniona ofensywa armii konnej Budionnego nie mogła zmienić biegu wypadków.

PRZEMÓWIENIE posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej - p. mgr Ignacego CZEŻYKA

Na ogromnej arenie pomiędzy brzegami Dniepru, Berezyny i Dźwiny, a z drugiej strony Wisły - rozstrzygały się w wojnie polsko-rosyjskiej /bolszewickiej/ losy nasze polskie i losy Rosji Sowieckiej. Wojna ta, a szczególnie Bitwa Warszawska decydowały nie tylko o losach ziem międzymorza - decydowały również o losach Europy i świata.

Po wzięciu Warszawy i po trupie Polski poszli bolszewicy do zrewolucjonizowanego, bratniego Berlina - i razem z Niemcami na Paryż!

Oto słowa Rady Obrony Państwa skierowane do żołnierzy po Bitwie Warszawskiej:

"Waszem mestem, waszą krwią i znojem uratowaliście Niepodległość i byt Państwa. Uratowaliście honor Narodu, uratowaliście swoje rodziny i mienie, uratowaliście w chwili gdy obcy i swoi częściej już zwątpili ..."

Z Warszawy ewakuowały się wszystkie placówki dyplomatyczne, z wyjątkiem jednej - watykańskiej! Nuncjusz papieski, A. RATTI - późniejszy Papież PIUS XI nie uciekł, pozostał do końca - także szczęśliwego.

Genialny plan Marszałka J. Piłsudskiego z dnia 6 sierpnia 1920 r. /Rozk. Nacz. Dow. 8358/III/ wykraczał daleko poza obronę Warszawy. Wroga trzeba całkowicie rozbić i pokój podyktować na polskich warunkach. Stąd ta wielka tajemnica w koncentracji IV Armii Skierskiego i III - Zielińskiego w widłach Wieprza i Wisły - tu, na tej Puławskiej i Dęblńskiej Ziemi. Armie te, 16 i 17 sierpnia przypuściły błyskawiczny atak na tyły frontu i odcięły odwrót bolszewikom. Dowodził sam Wódz Naczelny, Marszałek Józef Piłsudski!

Ważna Grupa Mozyrska z Armii Tuchaczewskiego została całkowicie rozbita! Rosjanie uciekają do Prus. Chwała kolejarzom linii Łuków-Dęblin, Łuków-Lublin! Oni to byli cichymi bohaterami, przewożąc niepostrzeżenie przed wywiadem rosyjskim tyle wojska polskiego.

Uznanie - przyjacielom - oficerom misji francuskiej, z gen. WEYGANDEM na czele! Chwała dzielnym amerykańskim lotnikom, którzy spłacali dług zaciągnięty u Pułaskiego i Kościuszki! Major-pilot POUNTLEROY, odważny do szaleństwa, ze swoim amerykańskim dywizjonem im. T. Kościuszki dokonał 49 lotów bojowych tylko jednego dnia, 16.VIII.1920 roku, kiedy polska ofensywa znad Wieprza ruszyła uderzeniami IV i III Armii. W dniach 16 i 17 sierpnia armie te rozwalają front bolszewicki niezłym domkiem z kart.

Jeszcze żyją żołnierze, którzy tam walczyli, choć są już nieliczni. Przywożłem im z Warszawy wnioski o nadanie Krzyża za Wojnę 1918-1921 roku. Jeszcze niedawno byli pozbawieni nadziei na honor i uznanie w państwie komunistycznym, tak jak mówi o tym słowa:

"I spełniwszy swe zadanie
Pójdziem, miniem w czas.
I zapyta o to naród,
Gdy nie będzie nas ..."

A Wy jesteście i naród o Was ŻYWIŁY pyta! Jaki szczęśliwy czas nastał dla Polski, że dziś możemy oddać Wam publicznie honor, że mamy już za sobą czas bolszewii i komunę!

Przekazuję Wam, bohaterowie te wnioski o nadanie Krzyża za zwycięską wojnę polsko-rosyjską, jako symbol i znak, że będziemy pamiętać o Was żywych ... i jak pomrzecie!

Bez tego pokarmu ducha i historii trudne żyć.
Szczęść Wam Boże!

/tekst nieautoryzowany/

SZARĄ CZAPKĘ STRZELECKĄ

Szarą czapkę strzelecką dało Mu do trumny, widziały ją Konary, Tarków, Kostiuchołka, i dziwnie się zgodziły - Krzyż Virtuti dumny, i ta prosta, żołnierska, siwa maciejówka.

Połączone tradycje - Krzyż Królewskiej Polski, Kościuszkę go od Króla dostał za Zieleńce, na kurtce go ułańskiej nosił Poniatowski, wiek cały o nim w Polsce marzyły szaleńce ...

I czapka - ją Komendant włożył pod Kielcami, nie zdjął jej pod Kijowem, i nie zdjął w /w Warszawie/, i spoczął w niej na wieki pomiędzy Królami, w niej się Bogu meldował - wsparty na buławie...

Roman Woynicz-Horoszkiewicz

ciernie

PROBLEMY WSI I ROLNICTWA

POLSKIE ROLNICTWO W OCZACH EKSPERTÓW BANKU ŚWIATOWEGO

STRATEGIA SEKTORA ROLNICZEGO: PRODUKCJA ROŚLINNA

Sytuacja bieżąca

1. Polska leży w przejściowej strefie klimatycznej odczuwając od północy i zachodu wpływ zachodnioeuropejskiego klimatu morskiego a od wschodu i północy wpływ wschodnioeuropejskiego klimatu kontynentalnego. Efektem takiego położenia geograficznego jest duża zmienność warunków pogodowych. Średnie sumy opadów w równinnej części kraju wahają się w granicach 500-650 mm, przy czym ponad 60% opadów przypada zazwyczaj na okres od kwietnia do września. Na obszarze stanowiącym ponad 80% powierzchni Polski suma opadów przewyższa potencjalną ewapotranspirację. Wilgotność względna w krytycznych fazach okresów zbiorów siana, zbóż i roślin korzeniowych jest z reguły zbyt wysoka, co komplikuje prace polowe i często wiąże się z koniecznością posprężonego dosuszania plonów. Topografia kraju jest w przeważającej jego części płaska. Ponad 90% obszaru Polski leży poniżej 300 m n.p.m., co stanowi okoliczność sprzyjającą rolniczej produkcji roślinnej. W Polsce przeważają gleby lekkie o małej żyzności naturalnej. Często poziom wód gruntowych w glebach jest zbyt wysoki kwalifikując je do drenażu. Problem zakwaszenia gleb jest silnie odczuwany na ponad 60% arealów gleb rolniczych. Korekta odczynu stanowi nieodzowny warunek poprawy produktywności tych gleb. Naukowcy polscy szacują, że warunki agroekologiczne są w Polsce o około 30% mniej sprzyjające produkcji rolniczej niż w większości krajów Europy Zachodniej.

2. Innym czynnikiem ograniczającym produkcję rolniczą w Polsce jest wadliwa struktura gospodarstw. Ponad połowa z 2,2 miliona gospodarstw indywidualnych ma powierzchnię mniejszą niż 5 ha. Te gospodarstwa karłowate zajmują ponad 20% obszarów rolniczych ale ich udział w produkcji rynkowej jest niski. Produkują one bowiem głównie na własny użytek. Właściciele wielu małych gospodarstw rolnych poświęcają im tylko część swego czasu, opierając egzystencję swoich rodzin na dochodach uzyskiwanych z pracy w przemyśle. Niedostateczna podaż środków produkcji i usług dla gospodarstw indywidualnych stanowi dodatkowy czynnik poważnie ograniczający produkcję rolniczą w Polsce.

3. Niezależnie od wymienionych czynników nie-sprzyjających, postęp w produkcji niektórych ważnych roślin, np. zbóż czy nasion roślin oleistych był w ciągu ostatniej dekady znaczący. Ilustrują to

dane dotyczące powierzchni zasiewów, plonów i produkcji zamieszczone w poniższej tabeli. Szczegóły można znaleźć w dodatku 1 na końcu opracowania.

Lata	Rośliny	Powierzchnia zasiewów w tys. ha	Plony w t/ha	Produkcja w tys. t
1979 - 81	Wszystkie zboża	7.875	2,35	18.466
	Pszenica	1.525	2,76	4.189
	Żyto	2.970	2,07	6.166
	Jęczmień	1.362	2,62	3.563
	Owies	1.082	2,20	2.387
	Triticale	0	0	0
	Rzepak	259	1,62	434
	Ziemniaki	2.347	16,81	39.508
	Buraki cukr.	461	28,99	13.387
1989	Wszystkie zboża	8.377	3,22	26.958
	Pszenica	2.196	3,85	8.462
	Żyto	2.275	2,73	6.217
	Jęczmień	1.175	3,33	3.909
	Owies	803	2,72	2.186
	Triticale	649	3,71	2.404
	Rzepak	583	2,74	1.597
	Ziemniaki	1.859	18,50	34.391
	Buraki cukr.	423	34,00	14.374

4. Powyższe dane, jak również wyniki przedstawione w dodatku 1 mówią same za siebie. Wskazują one ponadto na istnienie kilku ważnych trendów. Jednym z najważniejszych jest wyraźny wzrost plonów wszystkich roślin. W grupie roślin o największym znaczeniu gospodarczym skala wzrostu plonów jest całkowicie zadawalająca jeśli chodzi o wielkość zbóż, strączkowe, oleiste i buraki cukrowe. Jedynie w przypadku ziemniaków postęp jest zbyt mały. Dane te wyrażone w liczbach względnych nie dostarczają jednak zbyt wielu powodów do zadowolenia. Widać to szczególnie wyraźnie przy porównaniu ich z:

- a/ średnimi potencjami plonowania na glebach należących do różnych klas przydatności rolniczej określonymi w IUNG w 1988 r.,
- b/ plonami osiąganymi w doświadczeniach i w najlepszych gospodarstwach oraz
- c/ średnimi krajowymi osiąganymi w innych krajach europejskich.

5. Analiza powyższych danych prowadzi do konkluzji, że w Polsce istnieją duże możliwości zwiększenia plonów zbóż. Przy dobrej gospodarce plony czterech tradycyjnych zbóż mogłyby ulec niemal podwojeniu. Główną przeszkodą na drodze do tego celu wydaje się być zbyt niski poziom nawożenia oraz nieprzestrzeganie kalendarza rolniczego, szczególnie zalecanych terminów siewu. Rośliny korzeniowe wykazują również duże możliwości zwiększenia plonów. Wzrost plonów o przynajmniej 20-30% w ciągu 3-5 lat wydaje się całkiem realny pod warunkiem dostarczenia rolnictwu niezbędnych środków odpowiedniej jakości i w potrzebnej ilości oraz w odpowiednim czasie. Wzrost plonów rzepaku o co najmniej 10% w ciągu następnych kilku lat też nie stanowi problemu pod warunkiem znacznej poprawy w

I Średnie potencjały plonowania na glebach należących do różnych klas przydatności rolniczej /t/ha/

Klasy gleby	Gleby orne mln ha	Użytki zielone	% powierzchni	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Ziemniaki
I	0,06	-	0,4	5,2	4,9	5,2	4,7	N/A
II	0,47	0,07	3,2	5,0	4,7	5,0	4,6	30,4
IIIa	1,49	0,56	10,5	4,7	4,4	4,7	4,3	28,5
IIIb	2,05	-	14,1	4,2	4,1	4,4	3,9	27,6
IVa	3,26	1,74	22,5	3,5	3,9	3,7	3,6	25,5
IVb	2,42	-	16,7	-	N/A	N/A	N/A	N/A
V	2,97	1,29	20,5	-	2,8	2,3	2,6	22,6
VI	1,78	0,47	12,4	-	1,8	-	-	18,4
	14,50	4,13	100,0					

nawożeniu roślin oraz przestrzeganiu kalendarza zabiegów agrotechnicznych i ochronie roślin. Postęp w plonowaniu warzyw w ostatnich latach wydaje się być zadawalający. Plony sześciu głównych warzyw wzrosły w minionym dziesięcioleciu o 17-50 % z wyjątkiem pomidorów, których plony uległy podwojeniu.

6. Trendy produkcyjne w ciągu ostatniej dekady wykazują znaczny wzrost w przypadku pszenicy, Triticale i mieszanek zbożowych przy niewielkim wzroście produkcji jęczmienia i znacznym spadku produkcji owsa oraz żyta. Produkcja rzepaku wzrosła o 80 %, buraków cukrowych pozostała niezmienną, a ziemniaków o 20 % zmalała. Wśród roślin mniej ważnych produkcja strączkowych na ziarno wzrosła 2,5-krotnie, tytoniu o 13 %, chmielu pozostała niezmienną, a lnu zmalała o 60 %. Zbiory większości roślin pastewnych wzrosły w niewielkim stopniu. Wydaje się, że szczególnie naturalne łąki i pastwiska stanowią duże rezerwy dla produkcji pasz. Ogólny wzrost produkcji warzyw wyraża się liczbą 24 % podczas gdy produkcja warzyw w szklarniach i pod folią/ stanowiąca zaledwie 5 % produkcji całkowitej/ wzrosła dwukrotnie. Produkcja owoców wykazuje dużą zmienność sezonową; w ubiegłej dekadzie produkcja jabłek nieco, a wini silnie wzrosła, podczas gdy produkcja gruszek, śliwek i czereśni wyraźnie zmalała.

7. Najistotniejsze zmiany w ciągu ostatniej dekady w powierzchniach zajmowanych przez poszczególne uprawy to 8-procentowy wzrost powierzchni zajmowanej przez zboża, 80-procentowy wzrost powierzchni zajmowanej przez rośliny strączkowe i ponad 40-procentowy wzrost powierzchni zasiewów rzepaku oraz 20-procentowy spadek powierzchni uprawy ziemniaków, 10-procentowy spadek powierzchni uprawy buraków cukrowych jak również ponad 60-procentowy spadek powierzchni zajmowanej przez len, 20-procentowy spadek powierzchni uprawy tytoniu i 17-procentowy spadek powierzchni zasiewów roślin pastewnych na gruntach ornych. Powierzchnia zajmowana przez warzywa nie uległa zmianie.

Potencjalne możliwości i przeszkody

8. Głównie przeszkody na drodze wzrostu produkcji rolnej w Polsce to przede wszystkim nieodpowiednia ilość, jakość i terminowość dostaw środków produkcji dla rolnictwa. Największe przeszkody to zbyt mała podaż wapna nawozowego niezbędnego dla poprawy odczynu gleby oraz niedobory nawozów makroskładnikowych i pestycydów. Niektóre obszary są dotychczas zdrenowane w sposób niewystarczający, niektóre prace polowe wykonywane są w nieodpowiedni sposób lub nieodpowiednim sprzętem. Potencjał genetyczny niektórych doskonałych odmian nie może być wykorzystany z jednej strony ze względu na przeszkody wymienione wyżej, a z drugiej strony ze względu na zbyt rzadką wymianę materiału siewnego na kwalifikowany. Szczególnie długi okres wymiany materiału siewnego na kwalifikowany notuje się w przypadku ziemniaków i żyta w gospodarstwach indywidualnych. Sektor prywatny cierpi również na brak doradztwa lub zbyt rzadkie doradztwo ze strony służb upowszechnieniowych. Wysokie plony uzyskiwane w doświadczeniach i w gospodarstwach wyróżniających się wskazują, że rolnictwo polskie dysponuje dobrymi technologiami produkcyjnymi. Należy więc przyjąć, że w Polsce istnieje potencjał techniczny dla wzrostu produkcji wszystkich roślin uprawnych. Jego wykorzystanie zależy tylko od tego, czy uda się stworzyć odpowiednie ku temu warunki.

Rozważania strategiczne

9. Obecna orientacja strategiczna w dziedzinie produkcji roślinnej jest ukierunkowana na za-

II. Plony osiągane w Polsce w doświadczeniach i w najlepszych gospodarstwach rolnych /1986-1988/

Pszenica ozima	6-8 t/ha
Żyto	5-6 t/ha
Jęczmień jary	5-6 t/ha
Owies	5-6 t/ha
Triticale	5-6 t/ha
Rzepak	3-3,5 t/ha
Ziemniaki	35-40 t/ha
Buraki cukrowe	50-55 t/ha

pewnienie pełnego pokrycia potrzeb żywnościowych ludzi i dostarczenie pasz dla produkcji zwierzęcej. Ze względu na brak w chwili obecnej propozycji alternatywnej, dotychczasową orientację strategiczną należy kontynuować. Obecnie około 70 % produktów roślinnych polskiego rolnictwa jest wykorzystywane w sposób bezpośredni lub pośredni w produkcji zwierzęcej; reszta jest przeznaczona na żywność dla ludzi. Czy te proporcje są prawidłowe, czy też powinny ulec modyfikacji zadecyduje mechanizm rynkowy.

10. Na podstawie powyższej analizy można wytypować szereg pociągnięć, których skuteczność należy jednak jeszcze potwierdzić w badaniach ekonomicznych. Należą do nich:

- w dziedzinie produkcji zbóż skupienie głównej uwagi na uprawie pszenicy i Triticale ze względu na ich dobre przystosowanie do warunków mieszkowych i wysoki potencjał produkcyjny;
- rozpowszechnianie produkcji dwuzerowego rzepaku m.in. przez hodowlę odmian o zwiększonej plenności, zimotrwałości i odporności na choroby oraz zwiększanie potencjału produkcyjnego olejarni;
- koncentracja produkcji ziemniaków w najodpowiedniejszych strefach agroekologicznych, które leżą z reguły poza strefami uprawy pszenicy i buraków cukrowych oraz zwiększenie ich plonów przez poprawę zaopatrzenia w wysokowartościowe sadzeniaki, nawozy i środki ochrony roślin; program rozwoju produkcji ziemniaków powinien przewidywać hodowlę wysokoplennych odmian o dużej odporności na zarazy, mechanizację przystosowaną do małych gospodarstw, które są głównym producentem ziemniaków oraz sprawne systemy obrotu, handlu i przetwórstwa;
- koncentracja produkcji buraków cukrowych w najbardziej sprzyjających warunkach agroekologicznych, hodowla nowych odmian w kierunku zwiększenia plonów oraz zwiększenia stężenia cukru w korzeniach, ulepszenie systemu handlu przez wprowadzenie zróżnicowanych cen, zależnych od stężenia sacharozy, ulepszenie technologii stosowanych w cukrowniach, które obecnie - jak wynika z raportów - dają niewyobrażalnie niski poziom ekstrakcji cukru /około 12 %/ mimo, że obecnie uprawiane mieszane buraki wykazują stężenia sacharozy w korzeniach na poziomie 18 %;
- zwiększenie arealu uprawy roślin strączkowych, głównie w gospodarstwach indywidualnych, z obecnych 1,1 % /w sektorze "socjalistycznym" - 6,4 %/ gruntów ornych do przynajmniej 2,4 % w celu zaopatrzenia ludzi i zwierząt w wysokowartościowe białko roślinne oraz poprawienia struktury i żyzności gleby. Niezbędny jest również równoległy rozwój mechanizacji, szczególnie w gospodarstwach indywidualnych;
- poświęcenie większej uwagi uprawie trwałych użytków zielonych /naturalne łąki i pastwiska/ przez rozszerzenie badań naukowych, zwiększenie

III. Średnie krajowe plony /t/ha/ w wybranych krajach europejskich w 1988 r.

	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Rzepak	Ziemniaki	Buraki cukrowe
Czechosłowacja	5,3	3,7	4,3	3,3	2,9	20,6	33,6
NRD	5,1	2,8	4,2	3,8	2,6	25,8	23,3
Polska	3,5	2,4	3,0	2,6	2,5	18,6	34,1
RFN	6,8	4,2	3,2	4,3	3,1	31,7	54,8

nawożenia oraz wprowadzenie odpowiednich technik sprzętu i konserwacji;
g/ poszukiwanie uzasadnienia dla zwiększenia produkcji niektórych ważniejszych roślin specjalnych mających znaczenie eksportowe, bądź też stanowiących substytut produktów importowanych, takich jak np. jęczmień browarny, tytoń, chmiel, len czy konopie.

Zmiany w powierzchni uprawy w tys. ha	1980	1988	%	Dodatek 1
Zboża razem	7.847	8.439	+ 8	
w tym:				
pszenica	1.609	2.179	+ 35	
żyto	3.039	2.325	- 25	
jęczmień	1.322	1.250	- 5	
owies	997	850	- 13	
Triticale	0	549		/nowa roślina/
mieszkanka na ziarno	737	1.185	+ 61	
kukurydza na ziarno	16	40	+250	
strączkowe	188	339	+ 80	
ziemniaki	2.344	1.866	-200	
buraki				
cukrowe	460	412	- 10	
oleiste /w 99 % rzepak/	336	478	+ 4	
len	82	31	- 60	
tytoń	52	42	- 19	
chmiel	2	2	0	
rośliny pastewne	2.628	2.188	- 17	
Produkcja w tys. ha	1980	1988	%	
Zboża razem	19.495	26.504	+ 26	
w tym:				
pszenica	5.089	7.582	+ 49	
żyto	6.474	5.501	- 15	
jęczmień	3.560	3.804	+ 7	
owies	2.434	2.222	- 9	
Triticale	0	1.731		/nowa roślina/
mieszkanka na ziarno	1.710	3.387	+ 98	
kukurydza na ziarno	165	204	+ 24	
strączkowe	81	108	+ 33	
ziemniaki	42.742	34.707	- 19	
buraki				
cukrowe	14.149	14.069	- 1	
oleiste /w 99 % rzepak/	655	1.206	+ 84	
len	273	108	-152	
tytoń	80	90	+ 13	
chmiel	2	2	0	
rośliny pastewne	9.055	9.867	+ 9	
Plon /q/ha/	1980	1988	%	
Zboża razem	24.8	29.0	+ 17	
w tym:				
pszenica	29.3	34.8	+ 19	
żyto	21.6	23.7	+ 10	
jęczmień	27.6	30.4	+ 10	
owies	22.8	26.1	+ 14	
Triticale	N/A	31.5		/nowa roślina/
mieszkanka na ziarno	25.5	28.6	+ 12	
kukurydza na ziarno	38.4	53.1	+ 35	
strączkowe	15.5	20.0	+ 29	
ziemniaki	177.0	186.0	+ 5	
buraki				
cukrowe	280.0	341.0	+ 22	
oleiste /w 99 % rzepak/	19.5	25.5	+ 31	
len	32.8	34.6	+ 5	
tytoń	15.9	21.6	+ 36	
chmiel	10.0	10.6	+ 6	
rośliny pastewne	352.0	469.0	+ 33	

Tłum. z angielskiego S.G.

SPRAWY NAUKI

W 12-tym numerze P-P pisząc o sprawach nowelizacji Ustawy o Jednostkach Badawczo-rozwojowych wskazano na istniejące rozbieżności między stanowiskiem Zespołu powołanego przez Ministra-Kierownika UPNTiW a stanowiskiem Sekretariatu KNIPT przy Radzie Ministrów.

Obecnie przekazujemy do wiadomości materiały otrzymane z Sekretariatu Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej JBR. Wymienione w komunikatach dwie wersje projektów są do wglądu w Biurze Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność".

Przewodnicząca KZ
NSZZ "Solidarność"
Wanda Spoz-Pač

Z PRAC OGÓLNOPOLSKIEJ KOMISJI POROZUMIEWAWCZEJ JBR

Warszawa, 17.07.1990 r.

Komitet Nauki i Postępu Technicznego
przy Radzie Ministrów

Prezydium Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej Jednostek Badawczo-Rozwojowych wyraża zaniepokojenie wynikające z:

1. Opóźnienia w przekazaniu Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego nowelizacji ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

Uważamy, że brak znalezienia ustawy wpłynął destruktywnie na zmiany organizacyjne w jbr-ach, a w wyniku tego nie nastąpiła oczekiwana przez środowisko reforma w tzw. "okresie przejściowym" /dotycząca m.in. restrukturyzacji kadry, obniżenia kosztu roboczogodziny umożliwiającego pozyskiwanie zleceń z przemysłu, zwłaszcza w konkurencji ze spółkami/.

2. Braku wyraźnie sformułowanych zasad finansowania jbr-ów w latach 1991-1992.

Zasady finansowania na okres przejściowy proponowane są zbyt późno, aby mogły zacząć funkcjonować od 1991 r. /wybrane jednostki rokujące nadziesięć należy finansować przez okres przynajmniej dwóch lat - pod kontrolą/.

Z w/w powodów sytuacja w jbr-ach jest dramatyczna i przejawia się w:

- odchodzeniu większości najaktywniejszej kadry, zarówno naukowo-badawczej, jak i technicznej, z uwagi na brak perspektyw i niskie zarobki,
- podwyższeniu średniego wieku pracowników /brak motywacji dla młodych/,
- przerwaniu wielu prac badawczych,
- niszczeniu nieużywanych instalacji i stanowisk badawczych, na których eksploatację brakło funduszy.

Jeżeli nie zostaną podjęte, w trybie natychmiastowym, jednoznaczne decyzje określające zasady funkcjonowania jbr-ów - to być może z końcem roku nie trzeba będzie ich podejmować.

Przewodniczący OKP JBR
/-/ Jerzy Dudek

Kraków, 13.07.1990 r.

KOMUNIKAT NR 1
Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej
Jednostek Badawczo-Rozwojowych

Dnia 12.07.br., w Urzędzie Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń, na zaproszenie V-ce Premiera Jana Janowskiego, odbyło się spotkanie poświęcone omówieniu nowelizacji ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

W spotkaniu udział wzięli:
Jan Janowski - Wiceprezes Rady Ministrów, Minister
-Kierownik UPNTiW

Stefan Amsterdamski - Minister, Sekretarz Komitetu Nauki i Postępu Technicznego
Jan Krzysztof Frąckowiak - Przewodniczący OKPN
Jerzy Dudek - Przewodniczący OKP JBR.

W trakcie spotkania omówiono różnice występujące w projektach opracowanych przez zespół pod przewodnictwem doc. E. Budnego powołany decyzją Ministra-Kierownika UPNTiW nr 8/89 z dnia 17.10.1989 r. /wersja A/ oraz przez Sekretariat Komitetu, uwzględniający uwagi zgłoszone na posiedzeniu Prezydium Komitetu w dniu 10.07.1990 r. /wersja B/.

Dyskutowano również na temat finansowania nauki w 1991 roku oraz o Radzie Badań Naukowych. V-ce Premier J. Janowski zadeklarował współpracę oraz regularne kontynuowanie spotkań z przedstawicielami OKPN.

Przewodniczący OKP JBR
/-/ Jerzy Dudek

Kraków, 18.07.1990 r.

KOMUNIKAT NR 2

Ogólnopolskiej Komisji Porozumiewawczej
Jednostek Badawczo-Rozwojowych

W dniu 17.07.br., w Urzędzie Rady Ministrów w Warszawie, odbyło się posiedzenie Komitetu do Spraw Nauki i Postępu Technicznego przy R.M. Tematem obrad były projekty zmian ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych oraz propozycje zasad finansowania badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych w roku 1991.

OKPN reprezentowali: J.K. Frąckowiak, J. Pogorzelski i J. Dudek. Obradom przewodniczył V-ce Premier J. Janowski, który powołał dwie komisje wnioskowe: do spraw ustawy o jbr-ach pod przewodnictwem prof. A. Jakubowskiego i do spraw finansowania pod przewodnictwem prof. W. Karczewskiego.

Doc. E. Budny przedstawił dwie wersje "A" i "B" projektów nowelizacji ustawy o jbr-ach, przedstawiając występujące w nich różnice. Następnie głos zabrał Minister Przemysłu T. Syryjczyk, stwierdzając, że wariant "A" jest nie do przyjęcia głównie z powodu zbyt dużej samorządności. Zaproponował składowi Komisji powołującej dyrektora w następujących proporcjach: 3 przedstawicieli Rady JBR, 2 organu założycielskiego i 2 Rady Nauki. Większość dyskutantów popierała wariant "B" preferując powołanie Rady Jednostki Badawczo-Rozwojowej na miejsce Rady Naukowej i Rady Załogi. Przedstawiciele OKPN w swoich wypowiedziach opowiadali się za wariantem "A" na okres przejściowy i domagali się jak najszybszego przekazania projektu nowelizacji do Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Postępu Technicznego. /kol. kol. J. Dudek, J.K. Frąckowiak, J.A. Pogorzelski/. Kol. J. Dudek stwierdził, że w przypadku przekazania do SKNiPT tylko projektu wariant "B", OKP JBR przekaże wariant "A" jako inicjatywę społeczną poprzez grupę posłów. Stanowisko OKPN poparł zdecydowanie prof. R. Głębocki, nasz były przewodniczący, a zarazem członek KNiPT-u.

Prof. Amsterdamski zaapelował o nie blokowanie nowelizacji, gdyż jego zdaniem sedno tkwi w możliwościach przekształcania jbr-ów i ich finansowaniu. Przekazano również na ręce prof. A. Jakubowskiego uwagi Prezydium OKP JBR, dotyczące zasad funkcjonowania JBR-ów w najbliższym czasie.

Przewodniczący OKP JBR
/-/ Jerzy Dudek

INFORMACJA

Informuję, że Plenarny Zjazd OKP JBR odbędzie się 29 września 1990 roku o godz. 11.00 w Instytucie Górnictwa Naftowego i Gazownictwa, 30-960 Kraków, ul. Lubicz 25a, tel. 21-00-33 w. 576 /K:Z. NSZZ "S"/, lub 55-35-11 /kol. kol. K. Kowalska, J. Dudek/.

Zainteresowanych prosimy o potwierdzenie przybycia na Zjazd oraz o informacje dotyczące zorganizowania regionu, ilości członków NSZZ "S" w Komisji Porozumiewawczej, lub Komisji Zakładowej.

Przewodniczący OKP JBR
/-/ Jerzy Dudek

NOMENKLATURA

Słownik wyrazów obcych i zwrotów obcojęzycznych
Władysław Kopaliński
"Wiedza Powszechna" 1968

stronica 518 hasło "Nomenklatura" - nazewnictwo, mianownictwo, słownictwo, ogół nazw, zasób terminów w jakiejś dziedzinie; zakres kompetencji instytucji partyjnej w stosunku do stanowisk kierowniczych w instytucjach i urzędach.

"Nomenklatura" jako hasło występuje również we wcześniejszych słownikach i leksykonach; na ogół opisywana jest tam jako "zasób terminów i nazw w jakiejś dziedzinie". Wyraźne określenie tym mianem uprawnień partii komunistycznej do rozdawnictwa ważniejszych stanowisk w państwie, zamieszczono w słowniku Kopalińskiego z roku 1968 nie powinno być rozumiane jako informacja o nowym zjawisku. Bo też samo zjawisko dzielenia łupów jest - stare jak dzieje cywilizacji. Nihil novi - już Rzymianie dzielili stanowiska administracyjne w podbitych prowincjach pomiędzy zasłużonych w zdobyciu tych terenów. A kto by takich zasług nie posiadał miał jeszcze do zaoferowania wierność. Oczywiście wierność była ubezpieczona zasadą "kto dał może odebrać". Zatem naprawdę nic nowego - jedno wszakże skłanianie do refleksji: wytyczne Biura Politycznego PZPR z października 1972 r. używają tego samego sformułowania - "zakres kompetencji". Należy domniemywać, że nie jest to zbieżność przypadkowa, a treść hasła w słowniku była uzgadniana w KC. Jednocześnie zastanawia dziwna wstydlivość. Nie wystarczyła sama tylko siła - zadekretowano kompetencję. Ta właśnie "kompetencja" miała przesłaniać siłę czy wprost przemoc. PZPR stawiała się "kompetentna" do władania. A kilka lat później dopisała swoje "kompetencje" do Konstytucji PRL jako "przewodnią rolę".

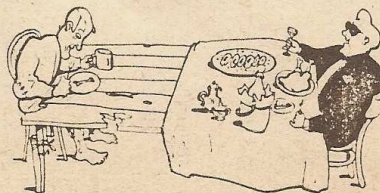
Wątek "kompetencji" trwał do samego końca PZPR. Jeszcze pamiętamy Ostatniego Pierwszego Sekretarza, który z uporem podkreślał "kompetencję" swojej partii do sprawowania władzy - wynikające z jej "wielkich osiągnięć", których nie powinny przekształcać...

Wracając jednak do samego dokumentu KC, który drukujemy poniżej, a będącego spisem stanowisk "nomenklaturowych" - należałoby dodatkowo podkreślić, że PZPR uznawała się za "kompetentną" do obgadania stanowisk zarówno ministrów, ambasadorów, generałów, dyrektorów, jak i sekretarzy Ligi Kibiet czy agronomów gminnych.

System nomenklatury partyjnej nie był jedyną kadrami PZPR. Miał jeszcze braciuzka zwanego Kadrami Rezerwową, jako że stanowisk było mniej niż chętnych. A tym dla których "nie starczyło" też należało coś obiecać. Wierność można uzyskać także na kredyt - samą obietnicą zapłaty w przyszłości. W każdym przedsiębiorstwie określono osoby, na których partii zależy i zaliczono je do Kadry Rezerwowej informując zainteresowanych, że przy najbliższej sposobności dostaną coś miłego. I skutek był oczywisty - wielu dotąd nieupartyjniowanych "rezerwistów" natychmiast do partii wstąpiło. Teraz właśnie oni są najbardziej sfrustrowani. Sprzedali się na kredyt a kredyt umarł.

Dzisiaj, w przeddzień 10 rocznicy "Solidarności" należy wyznać głośno nadzieję, że system nomenklatury odchodzi do historii bezpowrotnie, a polityka kadrowa Rzeczypospolitej będzie się opierała na kompetencjach ludzi a nie jakiejkolwiek partii.

I. Ostrokólski

POLSKA ZJEDNOCZONA PARTIA ROBOTNICZA
KOMITET CENTRALNY

/poufne/

WYTYCZNE BIURA POLITYCZNEGO
w sprawie nomenklatury instancji partyjnych wraz
z wykazem stanowisk objętych nomenklaturą KC, KW,
KM, KD, KMG, KG, KZ

POSTANOWIENIE BIURA POLITYCZNEGO
dotyczące zakresu kompetencji w podejmowaniu decy-
zji kadrowych na stanowiskach objętych nomenklatu-
rą Komitetu Centralnego PZPR

Uchwała Biura Politycznego KC PZPR z października
1972 r. ze zmianami wprowadzonymi postanowieniem
Sekretariatu KC PZPR z dnia 11 marca 1977 r.

Warszawa - kwiecień - 1977

RAMOWY WYKAZ STANOWISK
objętych nomenklaturą KC, KW, KM, KD, KMG, KG, KZ

A. Komitet Centralny PZPR

- I. Sekretarze komitetów partyjnych, pracownicy poli-
tyczni instancji i organów partyjnych.
 1. Kierownicy, zastępcy kierowników wydziałów,
st. inspektorzy, inspektorzy i referenci poli-
tyczni KC.
 2. I sekretarze i sekretarze resortowi KW, człon-
kowie sekretariatów KW. I sekretarze KM miast
powyżej 300 tys. mieszkańców.
 3. Rektor, prorektorzy, dyrektorzy instytutów,
pracownicy zakładów /zespołów/, pracownicy nau-
kowi Wyższej Szkoły Nauk Społecznych.
 4. Dyrektorzy szkół partyjnych w Bydgoszczy i Ka-
towiecach.
 5. Redaktorzy naczelni i ich zastępcy redakcji:
Trybuny Ludu, Nowe Drogi.
 6. Redaktorzy naczelni redakcji: Życie Partii,
Chłopska Droga, Ideologia i Polityka, Zagad-
nienia i Materiały, Sugestie oraz międzywoje-
wódzkich gazet partyjnych.
 7. I sekretarze komitetów partyjnych w minister-
stwach, centralnych urzędach i PAN.
- II. Organy władzy, administracji państwowej i gos-
podarczej
 1. Marszałek i wicemarszałkowie Sejmu PRL.
 2. Przewodniczący, zastępcy przewodniczącego, se-
kretarz i członkowie Rady Państwa.
 3. Prezes i wiceprezesi Rady Ministrów.
 4. Prezes, wiceprezesi, generalni dyrektorzy Naj-
wyższej Izby Kontroli.
 5. Przewodniczący i wiceprzewodniczący Komisji
Planowania przy Radzie Ministrów.
 6. Ministrowie, wiceministrowie i generalni dy-
rektorzy.
 7. Przewodniczący wojewódzkich rad narodowych.
 8. Wojewodowie, wicewojewodowie, prezydenci i wi-
ceprezydenci Warszawy, Łodzi, Krakowa.
 9. Prezesi Sądu Najwyższego, sądów wojewódzkich i
okręgowych sądów pracy i ubezpieczeń społecz-
nych.
 10. Prokurator Generalny PRL i jego zastępcy, pro-
kuratorzy wojewódzcy.
 11. Prezes, wiceprezesi, sekretarz naukowy, zas-
tępcy sekretarza naukowego, sekretarze wydzia-
łów i ich zastępcy oraz dyrektorzy instytutów
i biur PAN. Prezesi oddziałów PAN w Krakowie,
Katowicach, Wrocławiu i Poznaniu.
 12. Szef Kancelarii Sejmu i szef Kancelarii Rady
Państwa.
 13. Komendant Główny Milicji Obywatelskiej i jego
zastępcy.
 14. Komendanci wojewódzcy MO i ich zastępcy d/s
bezpieczeństwa.
 15. Dyrektor Centralnego Zarządu Zakładów Karnych
i jego zastępcy.
 16. Prezes i wiceprezesi Państwowego Arbitrażu Gos-
podarczego.
 17. Minister Gospodarki Materiałowej i jego zas-
tępcy.
 18. Przewodniczący Państwowej Rady Górnictwa.
 19. Prezesi i wiceprezesi centralnych urzędów, kon-
trolli i komitetów.

20. Prezesi i wiceprezesi /dyrektorzy/ Narodowego
Banku Polskiego, Banku Gospodarki Żywnościowej,
Banku Handlowego, ZUS, PZU i TUR "Warta".
 21. Prezes i wiceprezesi Polskiej Izby Handlu Za-
granicznego.
 22. Prezes i wiceprezesi Głównego Urzędu Cei.
 23. Pełnomocnicy Rządu PRL.
 24. Dyrektor Generalny, jego zastępcy, dyrektorzy
zarządów i ich zastępcy oraz dyrektorzy biur
w Centrali Państwowego Handlu Wewnętrznego.
 25. Prezesi i wiceprezesi centralnych i krajowych
zarządów związków spółdzielczych, dyrektorzy
zrzeszeń, zarządów i zespołów /biur/ w centra-
lach tych związków /równorzędni/.
 26. Prezes i wiceprezesi Zarządu Centralnego Związ-
ku Kółek Rolniczych.
 27. Prezes i wiceprezesi Centralnego Związku Rze-
mieśla.
 28. Dyrektorzy departamentów i równorzędni w cen-
tralnych organach władzy, administracji pań-
stwowej i gospodarczej.
 29. Naczelnicy dyrektorzy central, centralnych zar-
ządów, zjednoczeń i zrzeszeń /o krajowym za-
sięgu działania/, ich I zastępcy i zastępcy
d/s pracowniczych.
 30. Naczelnicy dyrektorzy central handlu zagranicz-
nego, ich zastępcy, dyrektorzy biur koncesjo-
nowanych handlu zagranicznego.
 31. Kierownicy organów administracji i większych
organizacji gospodarczych o międzywojewódzkim
zasięgu działania /załącznik nr 1/.
 32. Komendant Główny straży pożarnej i jego zas-
tępcy.
 33. Dyrektorzy naczelni i I z-cy dyrektorów cen-
trów naukowo-produkcyjnych kombinatów i przed-
siębiorstw wielozakładowych o ogólnokrajowym
zasięgu działania /LOT, Wars, Konsumy, Moda
Polska, Pewex itp. /.
- III. Służba zagraniczna
1. Ambasadorowi i posłowie pełnomocni, radcowie
ambasad i poselstw, konsulowie generalni.
 2. Zastępca stałego przedstawiciela i zastępca
sekretarza generalnego RWPG oddelegowani przez
PRL.
 3. Kierownicza kadra w organizacjach RWPG, orga-
nizacjach dwu- i wielostronnych.
 4. Kierownicy resortowych przedstawicielstw za
granicą, kierownicy wydziałów Sekretariatu
RWPG i dyrektorzy departamentów Sekretariatu
ONZ delegowani przez PRL.
 5. Przedstawiciele PRL w międzynarodowych organi-
zacjach związkowych, kobiecych i młodzieżowych.
 6. Korespondenci zagraniczni prasy, agencji, ra-
dia i telewizji.
 7. Kierownicy stacji zagranicznych PAN.
 8. Kierownicy ważniejszych budów prowadzonych
przez polskie przedsiębiorstwa za granicą.
- IV. Organizacje społeczne
1. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekreta-
rze Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności
Narodu.
 2. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekreta-
rze Centralnej Rady Związków Zawodowych i za-
rządów głównych związków branżowych, Główny
Inspektor Pracy i kierownicy wydziałów CRZZ.
 3. Prezes Rady Naczelnej, Prezes, sekretarz gene-
ralny i sekretarze Zarządu Głównego Związku
Bojowników o Wolność i Demokrację.
 4. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekreta-
rze Rady Głównej Federacji Socjalistycznych
Związków Młodzieży Polskiej oraz zarządów głów-
nych organizacji młodzieżowych.
 5. Przewodnicząca Krajowej Rady Kobiet i przewo-
dnicząca Zarządu Głównego Ligi Kobiet.
 6. Prezesi, sekretarze generalni, Naczelnej Orga-
nizacji Technicznej i Polskiego Towarzystwa E-
konomicznego.
 7. Prezes i sekretarz Naczelnej Rady Spółdziel-
czej.
 8. Przewodniczący i sekretarze Zarządu Głównego
Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.
 9. Przewodniczący i sekretarz generalny Zarządu
Głównego Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.
 10. Prezes i sekretarz generalny Zarządu Głównego
Związku Literatów Polskich.

11. Prezes i sekretarz generalny Zarządu Głównego Zrzeszenia Praminików Polskich.
12. Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej.
13. Prezes Zarządu Głównego Ligi Obrony Kraju.
14. Prezesi oraz etatowi wiceprezesi i sekretarze zarządów głównych Towarzystwa Wiedzy Powszechnej i Towarzystwa Krzewienia Kultury Świeckiej.
15. Prezes i wiceprezesi Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych.
16. Przewodniczący, prezesi, etatowi wiceprzewodniczący /wiceprezesi/, sekretarze zarządów głównych towarzystw społeczno-kulturalnych.
17. Przewodniczący zarządów związków i stowarzyszeń o międzywojewódzkim zasięgu działania.

V. Wojsko

1. Szef Sztabu Generalnego i jego zastępcy.
2. Szef Głównego Zarządu Politycznego WP i jego zastępcy.
3. Przewodniczący Komisji Kontroli Partyjnej WP.
4. Główny Inspektor Obrony Terytorialnej Kraju.
5. Główny Inspektor Szkolenia.
6. Główny Kwatermistrz WP.
7. Główny Inspektor Techniki.
8. Dowódcy okręgów wojskowych i ich zastępcy d/s politycznych.
9. Dowódcy rodzajów sił zbrojnych i ich zastępcy d/s politycznych:
 - a/ Wojsk Lotniczych
 - b/ Marynarki Wojennej
 - c/ Wojsk Ochrony Powietrznej Kraju
 - d/ Wojsk Ochrony Pogranicza.
10. Szef Wojskowej Służby Wewnętrznej.
11. Szef Departamentu Kadr MON.
12. Szef Inspektoratu Szkolenia.
13. Szef Inspektoratu Obrony Terytorialnej.
14. Szef Zarządu II Sztabu Generalnego.
15. Przewodniczący Rady Młodzieżowej WP.
16. Sekretarz Komitetu Partyjnego Instancji Centralnych Min. Obrony Narodowej.
17. Awanse na stopnie generalskie.

VI. Środki masowego przekazu, wydawnictwa, nauka

1. Przewodniczący, jego zastępcy i dyrektorzy generalni Komitetu do spraw Radia i Telewizji.
2. Redaktorzy naczelni redakcji naczelnych, ich zastępcy i dyrektorzy działów w Komitecie do Spraw Radia i Telewizji.
3. Prezes, wiceprezesi i dyrektorzy działów Zarządu Głównego RSW "Prasa-Książka-Ruch".
4. Naczelni redaktorzy, ich zastępcy i dyrektorzy Polskiej Agencji Prasowej, Centralnej Agencji Fotograficznej, Centralnego Ośrodka Politycznej Propagandy Wizualnej, Wytwórni Filmów Dokumentalnych, Polskiej Kroniki Filmowej, Polskiej Agencji "Interpress", Krajowej Agencji Wydawniczej, Młodzieżowej Agencji Wydawniczej.
5. Dyrektorzy i redaktorzy naczelni wydawnictw naukowych, książkowych i prasowych.
6. Redaktorzy naczelni centralnych dzienników, tygodników, miesięczników i kwartalników.
7. Dyrektorzy centralnych i resortowych instytutów naukowo-badawczych.
8. Rektorzy wyższych uczelni.
9. Dyrektorzy muzeów narodowych oraz muzeów im. Lenina i Polskiego Ruchu Robotniczego.

B. Komitety Wojewódzkie PZPR

- I. Sekretarze komitetów partyjnych, pracownicy polityczni instancji i organów partyjnych.
 1. I sekretarze i sekretarze resortowi KM, KD, KGM i KG.
 2. Pracownicy polityczni KW, KM, KD, KMG, KG.
 3. I sekretarze komitetów uczelnianych /w uzgodnieniu z Wydziałem Organizacyjnym i Wydziałem Nauki i Oświaty KC/.
 4. I sekretarze komitetów zakładowych w urzędach wojewódzkich, komendach wojewódzkich MO.
 5. Sekretarze etatowi komitetów zakładowych.
- II. Władze terenowe, administracyjne, aparat gospodarczy
 1. Prezydenci i wiceprezydenci miast nie objętych nomenklaturą KC.
 2. Przewodniczący Rad Narodowych miast

3. Naczelnicy miast i gmin /oraz ich zastępcy wg uznania KW/.
4. Dyrektorzy wydziałów i biur urzędów wojewódzkich.
5. Kuratorzy oświaty i wychowania.
6. Zastępcy komendantów wojewódzkich /z wyjątkiem objętych nomenklaturą KC/, naczelnicy wydziałów KW MO, komendant wojewódzki ORMO.
7. Wiceprezesi sądów wojewódzkich.
8. Zastępcy prokuratorów wojewódzkich.
9. Naczelnicy zakładów karnych.
10. Komendanci i zastępcy komendantów komend Milicji Obywatelskiej.
11. Prezesi sądów rejonowych /oraz ich zastępcy wg uznania KW/.
12. Prokuratorzy rejonowi /oraz ich zastępcy wg uznania KW/.
13. Dyrektorzy, I z-cy dyrektorów oraz z-cy d/s pracowniczych wojewódzkich zjednoczeń i przedsiębiorstw.
14. Prezesi, zastępcy prezesów i sekretarze zarządów wojewódzkich związków kółek rolniczych.
15. Prezesi, zastępcy prezesów zarządów wojewódzkich związków spółdzielczych i spółdzielni WZRS, WSS, itp.
16. Dyrektorzy wojewódzkich oddziałów NBP /na wniosek Ministra Finansów uzgodniony z Wydziałem Ekonomicznym KC/, Banku Gospodarki Żywnościowej, Państwowego Zakładu Ubezpieczeń, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych /oraz ich zastępcy wg uznania KW/.
17. Dyrektorzy wojewódzkich urzędów i instytucji /Woj. Urząd Statystyczny, Dyrekcji Rejonowych Kolei Państwowych, Woj. Urząd Pocztowy, Woj. Urząd Telekomunikacji, Woj. Biblioteka Publiczna itp./.
18. Dyrektorzy państwowych ośrodków maszynowych.
19. Naczelnicy dyrektorzy kombinatów /nie objętych nomenklaturą KC/ i kluczowych zakładów pracy w przemyśle i rolnictwie /oraz zastępcy dyrektorów według uznania KW/.
20. Dyrektorzy samodzielnych biur projektowych, zakładów doświadczalnych i ośrodków badawczych.
21. Komendanci wojewódzcy straży pożarnych.
22. Nadleśniczowie. /Decyzje podejmuje egzekutywa KW, na którego terenie mieszczą się kierownictwa tych organizacji/.
23. Dyrektorzy /kierownicy/ instytucji i organów rejonowych o międzygminnym zasięgu.

III. Organizacje społeczne

1. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarze wojewódzkich komitetów Frontu Jedności Narodu.
2. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarze WRZZ oraz kierownicy oddziałów branżowych związków zawodowych.
3. Przewodniczący, wiceprzewodniczący i sekretarze rad wojewódzkich, Federacji SZMP i zarządów, wojewódzkich organizacji młodzieżowych.
4. Prezesi, wiceprezesi zarządów wojewódzkich Związku Bojowników o Wolność i Demokrację oraz członkowie zarządów na etacie.
5. Przewodniczący i sekretarze etatowi wojewódzkich rad kobiet i wojewódzkich zarządów Ligi Kobiet.
6. Prezesi, wiceprezesi i sekretarze zarządów wojewódzkich TPFR, TWP, TKKS.
7. Przewodniczący, prezes i członkowie zarządu na etacie, zarządów wojewódzkich stowarzyszeń i organizacji twórczych, społeczno-kulturalnych, sportowo-obronnych i zawodowych /NOT, Zrzeszenie Prawników Polskich/, itp.

IV. Środki masowego przekazu, wydawnictwa, nauka

1. Prorektorzy wyższych uczelni, dziekani wydziałów, dyrektorzy instytutów nauk społecznych.
2. Redaktorzy naczelni, zastępcy redaktorów naczelnych gazet i czasopism społeczno-kulturalnych o zasięgu wojewódzkim lub lokalnym.
3. Dyrektorzy, kierownicy artystyczni teatrów.
4. Dyrektorzy muzeów /nie objęci nomenklaturą KC/.
5. Kierownicy ośrodków pracy ideowo-wychowawczej.

C. Komitety Miejskie, Dzielnicowe, Miejsko-Gminne i Gminne

I. Komitety miejskie i dzielnicowe

1. Kierownicy wydziałów urzędów miejskich.
 2. Zastępcy komendantów komend MO /nie objętych nomenklaturą KW/, kierownicy komisariatów MO.
 3. Komendanci miejskich-dzielnicy komend ORMO.
 4. Komendanci miejskich komend straży pożarnych.
 5. Dyrektorzy zespołów i kierownicy jednostek państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.
 6. Dyrektorzy oddziałów /inspektoratów/ Narodowego Banku Polskiego, Banku Gospodarki Żywnościowej, PZU, ZUS.
 7. Dyrektorzy i kierownicy państwowych i spółdzielczych zakładów przemysłowych, budowlanych, handlowych i usługowych /nie objęci nomenklaturą KW/ i ich zastępcy wg uznania egzekutywy KM, KD.
 8. Prezesi i dyrektorzy spółdzielni kółek rolniczych.
 9. Inspektorzy oświaty i wychowania, dyrektorzy szkół.
 10. Kierownicy /dyrektorzy/ placówek służby zdrowia /szpitali, sanatoriów/.
 11. Kierownicy zakładów wchodzących w skład kombinatów, kierownicy samodzielnych oddziałów przedsiębiorstw /instytucji wielozakładowych/.
 12. Przewodniczący miejskich-dzielnicy komitetów Frontu Jedności Narodu.
 13. Prezesi miejskich-dzielnicy zarządów Związku Bojowników o Wolność i Demokrację.
 14. Przewodniczący miejskich-dzielnicy zarządów organizacji młodzieżowych.
 15. Przewodniczące miejskich i dzielnicowych rad kobiet i przewodniczące zarządów Ligii Kobiet.
 16. Przewodniczący zarządów związku i stowarzyszeń.
- II. Komitety miejsko-gminne /gminne/
1. Przewodniczący miejsko-gminnego - gminnego Komitetu Frontu Jedności Narodu.
 2. Przewodniczący /sekretarze/ miejsko-gminnych - gminnych zarządów organizacji społecznych.
 3. Przewodniczący miejsko-gminnych - gminnych zarządów organizacji młodzieżowych.
 4. Kierownicy wydziałów w urzędach miejsko-gminnych - gminnych /równorzędni/.
 5. Komendanci posterunków MO.
 6. Komendanci straży pożarnych.
 7. Komendanci miejsko-gminnych - gminnych komend ORMO.
 8. Dyrektorzy gminnych banków spółdzielczych.
 9. Dyrektorzy zespołów i kierownicy jednostek państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej.
 10. Kierownicy zakładów przemysłowych, budowlanych, rolnych, komunalnych, handlowych, usługowych /nie objętych nomenklaturą KW/, prezesi spółdzielni /oraz z-cy wg uznania egzekutywy KMG, KG/.
 11. Kierownicy miejsko-gminnych, gminnych placówek służby zdrowia, lekarze gminni.
 12. Sekretarze urzędów gminnych.
 13. Kierownicy /agronomi/ gminnej służby rolnej oraz miejsko-gminnych, gminnych placówek weterynaryjnych.
 14. Prezesi i dyrektorzy spółdzielni kółek rolniczych.
 15. Prezesi gminnych spółdzielni SCH.
 16. Dyrektorzy gminnych szkół zbiorczych, dyrektorzy szkół.
 17. Kierownik gminnego ośrodka kultury.

D. Komitety Zakładowe

I. W przedsiębiorstwach objętych gestią KC

1. Przewodniczący organizacji społecznych w zakładzie.
2. Kierownicy wydziałów, oddziałów produkcyjnych i ważniejszych funkcjonalnych działów administracji gospodarczej przedsiębiorstw.
3. Inne ważne stanowiska kierownicze jak: główny inżynier, główny mechanik, główny energetyk, naczelnik wydziału kadr lub służby pracowniczej itp.

II. W ministerstwach i urzędach centralnych

Egzekutywy KZ /POP/ opiniują propozycje zmian personalnych na stanowiskach wicedyrektorów departamentów, naczelników wydziałów, głównych specjalistów.

INSTYTUCJE I ORGANIZACJE O MIĘDZYWOJEWÓDZKIM ZASIĘGU DZIAŁANIA

/objęte nomenklaturą KC PZPR/

Lp.	Nazwa jednostki międzywojewódzkiej	Stanowisko
1	2	3
1.	NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI Okręgowe Urzędy Kontroli	dyrektor
2.	KOMISJA PLANOWANIA przy RADZIE MINISTRÓW Zespoły Regionalne	dyrektor
3.	MINISTERSTWO SPRAWIEDLI- WOŚCI Okręgowe Zarządy Zakładów Karnych	dyrektor
4.	MINISTERSTWO FINANSÓW Okręgowe Zarządy Dochodów Państwa i Kontroli Finanso- wej	dyrektor
5.	PAŃSTWOWY ARBITRAŻ GOSPODARCZY Okręgowe Komisje Arbitrażowe	prezes
6.	MINISTERSTWO ENERGETYKI I ENERGII ATOMOWEJ Okręgowe Zakłady Energetycz- ne	dyrektor
7.	Okręgowe Inspektoraty Gospo- darki Paliwowo-Energetycznej	dyrektor
8.	Okręgowe Zakłady Gazownictwa	dyrektor
9.	Okręgowe Dozory Techniczne	dyrektor
10.	MINISTERSTWO HANDLU WEW- NĘTRZNEGO I ZUG Inspektoraty Państwowej Inspekcji Handlowej	insp. okręgu
11.	MINISTERSTWO KOMUNIKACJI Dyrekcja Okręgowych Kolei Państwowych	dyrektor nacz. zastępca i z-ca d/s pracowniczych
12.	Okręgowe Dyrekcje Dróg Publicznych	dyrektor
13.	Przedsiębiorstwa Państwo- wej Komunikacji Samochodo- wej	dyrektor
14.	MINISTERSTWO ŁĄCZNOŚCI Dyrekcje Okręgowe Poczty i Telekomunikacji	dyrektor
15.	MINISTERSTWO LEŚNICTWA I PRZEM. DRZEWNEGO Okręgowe Zarządy Lasów Państwowych	dyrektor
16.	MINISTERSTWO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO Przedsiębiorstwo Obrótu Produktami Naftowymi CPN	dyrektor
17.	MINISTERSTWO PRZEMYSŁU MA- SZYN CIEŻKICH I ROLNICZYCH Przedsiębiorstwa Centrali Handlu Sprzętem Rolniczym "Agroma"	dyrektor
18.	MINISTERSTWO PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU Okręgowe Przedsiębiorstwa Centrali Przemysłu Mięsnego	dyrektor
19.	Okręgowe Przedsiębiorstwa Przemysłu Chłodniczego	dyrektor
20.	MINISTERSTWO ROLNICTWA Okręgowe Dyrekcje Gospo- darki Wodnej	dyrektor
21.	Zjednoczenie Budownictwa Rolniczego	dyrektor
22.	Zjednoczenie Budownictwa Wodnego i Melioracji	dyrektor
23.	Zjednoczenie Państwowych Przedsiębiorstw Gospodarki Rolnej	dyrektor
24.	Zjednoczenie Technicznej Obsługi Rolnictwa	dyrektor

- KOMITET DO SPRAW RADIA I TELEWIZJI
25. Rozgłośnie regionalne Polskiego Radia red. naczelny
26. Regionalne ośrodki telewizyjne red. naczelny
27. GŁÓWNY URZĄD KONTROLI PRASY, PUBLIKACJI I WIDOWISK Delegatury Głównego Urzędu KPPIW dyrektor
28. PAŃSTWOWA KOMISJA CEN Oddziały okręgowe dyrektor
29. ZWIĄZEK SPÓŁDZIELNI INWALIDÓW Regionalne Związki Spółdzielni Inwalidów prezes
30. RSW "PRASA-KSIAŻKA-RUCH" Terenowe dzienniki poranne red. naczelny
31. Terenowe dzienniki popołudniowe red. naczelny
32. Czasopisma o zasięgu międzywojewódzkim red. naczelny
33. GŁÓWNY URZĄD CEŁ Urzędy Celne dyrektor
34. MINISTERSTWO BUDOWNICTWA I PRZEMYSŁU MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH Zjednoczenie Budownictwa Ogólnego dyrektor

Załącznik Nr 2

INSTYTUCJE I ORGANIZACJE O MIĘDZYWOJEWÓDZKIM ZASIĘGU DZIAŁANIA

/decyzje o powołaniu kierowników niżej wymienionych organizacji podejmują organy administracyjne wyższego szczebla po uprzedniej konsultacji z odpowiednimi KW/

Lp.	Nazwa jednostki międzywojewódzkiej
1	2
1.	MINISTERSTWO ADMINISTRACJI, GOSPODARKI TERENOWEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA Okręgowe Przedsiębiorstwa Geodezyjno-Kartograficzne
2.	MINISTERSTWO ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Farmaceutycznego "Cefarm"
3.	Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Lecznictwa "Cezal"
4.	MINISTERSTWO HANDLU WENĘTRZNEGO I USŁUG Przedsiębiorstwa Transportu Handlu Wewnętrznego
5.	Wojskowe Przedsiębiorstwa Handlowe
6.	Oddziały Państwowego Przedsiębiorstwa Gastronomiczno-Handlowego "Konsumy"
7.	MINISTERSTWO HANDLU ZAGRANICZNEGO I GOSPODARKI MORSKIEJ Przedsiębiorstwa Przemysłowo-Handlowe "Centrala Rybna"
8.	MINISTERSTWO LEŚNICTWA I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO Okręgowe Przedsiębiorstwa Przemysłu Drzewnego
9.	Rejonowe Przedsiębiorstwa Produkcji Leśnej "Las"
10.	MINISTERSTWO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO Przedsiębiorstwa Handlu Chemikaliami "Chemia"
11.	MINISTERSTWO HUTNICTWA Rejonowe Oddziały Centrali Zbytu Stali "Centrostal"
12.	Oddziały Terenowe Centrali Zbytu WYROBÓW METALOWYCH "Metalsbyt"
13.	Przedsiębiorstwa Centrali Gospodarki Złotem "Centrozłom"

- MINISTERSTWO PRZEMYSŁU MASZYNOWEGO
14. Przedsiębiorstwa Centrali Techniczno-Handlowej Motoryzacji "Polmozbyt"
15. Przedsiębiorstwa Centrali Handlowej Artykułów Metalowych i Elektrotechnicznych "Elmet"
- MINISTERSTWO PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO I SKUPU
16. Okręgowe Delegatury Państwowej Inspekcji Skupu i Przetwórstwa Artykułów Rolnych
17. Rejonowe Przedsiębiorstwa i Zakłady Przemysłu Owocowo-Warzywnego
18. Rejonowe Przedsiębiorstwa Przemysłu Cukrowniczego "Cukrownie"
19. Przedsiębiorstwa Przemysłu Spirytusowego "Polmos"
20. Rejonowe Zakłady Drobiarskie
21. Rejonowe Przedsiębiorstwa Przetwórcze Przemysłu Paszowego "Bacutil"
22. Przedsiębiorstwa Zwalczania Szkodników Żywności
23. Okręgowe Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego "PZZ"
- MINISTERSTWO ROLNICTWA
24. Okręgowe Stacje Chemiczno-Rolnicze
25. Okręgowe Inspektoraty Inspekcji Nasiennnej
26. Okręgowe Stacje Hodowli Zwierząt Gospodarskich
27. Rejonowe Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Weterynaryjno-Zootechnicznego "Centrovet"
28. Rejonowe Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Rolnictwa w Wodę "Wodrol"
29. Przedsiębiorstwa Sprzętowo-Transportowe Wodnych Melioracji
30. Przedsiębiorstwa Transportowo-Sprzętowe Budownictwa Rolniczego
31. Przedsiębiorstwa Elektryfikacji i Technicznej Obsługi Rolnictwa "Eltor"
32. Bazy Zaopatrzenia i Zbytu Przedsiębiorstw Mechanizacji Rolnictwa
- URZĄD GOSPODARKI MATERIAŁOWEJ
33. Biuro Sprzedaży podległe Centrali Technicznej
34. Przedsiębiorstwa Centrali Sprzętu Pożarniczego i Ochronnego "Cenpo"
35. Oddziały Centrali Obrotu Maszynami i Surowcami "BOMIS"
36. Przedsiębiorstwa Centrali Surowców Wtórnych
- CENTRALNY ZWIĄZEK KÓLEK ROLNICZYCH
37. Okręgowe Spółdzielnie Budownictwa Wiejskiego
38. Rejonowe Oddziały Krajowej Spółdzielni Hodowli Drobnego Inwentarza
- CENTRALNY ZWIĄZEK RZEMIOSŁA
39. Terenowe Izby Rzemieślnicze

Aleksander Zinowiew

MODLITWA

Do Ciebie zwracam się, Panie,
No, nie udawaj głuchego.
Niech wszystko dobro się stanie,
rzecz jasna, z wyjątkiem złego.

Tym, co dziś są przy korycie,
daj stołki i pensje wyższe,
dorzuć sukcesów i zwycięstw,
dodaj wszelkich korzyści.

Niech szczerzą z plakatów mordy,
Niech błyszcza przed kamerami.
Niech codzień dostają order.
Niech rządzą...byle nie nami.

/Tłumaczył: M. Liniewski/

SPRAWY ZWIĄZKOWE

Komisja Zakładowa
NSZZ "Solidarność" w IUNG
Z "S" 102/90

Puławy, 26.VII.1990 r.

Do
Dyrekcji IUNG

-- w/m --

W związku z licznie napływającymi informacjami, że Kierownicy Zakładów dokonują przydziału dodatkowych punktów bez udziału przedstawiciela pracowników - co jest niezgodne z Zarz. Dyr. IUNG nr. 002-30/89 oraz pismem przewodnim do kierowników zakładów z dn. 16 lipca 1990 r. - Komisja Zakładowa "S" domaga się, aby aktualnie i w przyszłości - wnioski dotyczące awansowania pracowników były potwierdzone podpisem tegoż przedstawiciela.

Komisja Zakładowa
NSZZ "Solidarność"
Przewodniczący KZ NSZZ "S"
mgr Wanda Spoz-Pač
/podpis/

Do wiadomości:

1. Redakcja "Przeszłość-Przyszłości"
2. Rada Załogi

/z - cytat z wymienionego przewodniego pisma do kierowników zakładów z dn. 16 lipca 1990 r.
DSP - 2242/90:

"Awansowania pracowników proszę dokonać z udziałem przedstawiciela pracowników Zakładu /Działu/"

D Y R E K T O R
Prof. dr.hab. St. Nawrocki
/podpis/

DSP/2278/90

1990.08.01.

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"
Komisja Zakładowa
w Instytucie Uprawy, Nawożenia
i Gleboznawstwa
24-100 P U Ł A W Y

W odpowiedzi na pismo z dnia 26 lipca 1990 r., znak NR Z"S" 102/90, wyjaśniam:

Zarządzenie Nr 002-30/89 z dnia 19 października 1989 r., na które powołuje się Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" dotyczy zasad premiowania pracowników IUNG, przewidując udział przedstawiciela organizacji związkowej lub przedstawiciela pracowników danego zakładu przy podziale premii.

Przekazanie natomiast kierownikom do dyspozycji po 10 punktów na pełny etat i umożliwienie im w ten sposób dokonania korekty płac zasadniczych niektórym pracownikom, w związku z wejściem w życie Zarządzenia Nr 002-41/90 z dnia 16 lipca 1990 r. dotyczy ustalania wynagrodzeń zasadniczych i nie jest objęte trybem postępowania przewidzianym zarządzeniem o zasadach premiowania.

Natomiast przeszerzeganie i awansowanie pracowników dokonuje kierownik zakładu pracy bez obowiązku usgadzania lub konsultowania z organizacjami czy innymi przedstawicielami pracowników.

D Y R E K T O R
Prof.dr.hab.St.Nawrocki
/podpis/

Do wiadomości:

1. Redakcja "Przeszłość-Przyszłości"
2. Rada Załogi
3. DSP a/a

NSZZ "S"
KZ w IUNG
24-100 Puławy, Osada Pałacowa
Z "S"/108/90

Puławy, 9.VIII.1990 r.

Dyrekcja IUNG
w miejscu

W związku z rozdziałem w miesiącu sierpniu dodatkowych punktów na rzecz pracowników IUNG przez Kierowników Zakładów, Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" domaga się, aby Kierownicy poinformowali swoich pracowników o trybie i uzasadnieniu dokonanych awansów płacowych. Prosimy Dyrekcję o sprecyzowanie terminu składania odwołań w przypadkach spornych. Podyktowane to jest przestrzeganiem zasad sprawiedliwej oceny pracowników.

Stanowisko Dyrekcji zawarte w piśmie do Komisji Zakładowej z dnia 1.VIII.1990 r. Znak DSP/ 22 78/90 praktycznie pozbawia pracowników możliwości odwołania się od niesprawiedliwej oceny.

Do wiadomości:

1. Rada Załogi w IUNG
2. Redakcja "P-P".

Za Komisję Zakładową
V-ce Przewodniczący

dr A. Wołk
/podpis/

Instytut
Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa
Puławy

DS/7/90

13.VIII.1990 r.

NSZZ "Solidarność"
Komisja Zakładowa w IUNG
Puławy

Odpowiadając na pismo z dnia 9.VIII.90 r. znak Z"S"/108/90 z przykrością informuję, że nie mogę spełnić wniosku Związku oznaczającego w praktyce ponowne rozpatrywanie dokonanych ostatnio awansów płacowych. Sprawy te były załatwiane wg ustalonego trybu w zakładach, a wnioski kierowników zatwierdzone zostały przez Dyrekcję przy współudziale przedstawicieli Związków Zawodowych. Dlatego nie widzę uzasadnienia do wydania polecenia kierownikom Zakładów o ponownym informowaniu podległych im pracowników. Jeżeli nawet w pojedynczych przypadkach pracownicy nie zostali w pełni w swoim czasie o wniosku kierownika poinformowani, to przypadek taki nie powinien być generalizowany. Aktualnie są już wręczane nowe angaże, które stanowią dla pracowników pełną w tej sprawie informację.

Jednocześnie wyjaśniam, że dyrekcja nie pozbawiła prawa pracownika do odwołania się od podjętej w stosunku do niego decyzji płacowej i nie obowiązują tu żadne terminy.

D Y R E K T O R
Prof. dr.hab.St. Nawrocki
/podpis/

Do wiadomości:

Redakcja "P-P"

CHOĆ SIĘ ZESRASZ - MOCIUM PANIE
NIE ZASŁUŻYSZ NA UZNANIE!!!

Danuta Gudzinowicz
Kreślarnia
Zakład Gleboznawstwa
i Ochrony Gruntów
IUNG Puławy

Puławy, d. 8. VIII. 1990 r.

Do
Dyrekcji IUNG
- - - w/m - - -

Zamiast odwołania! -

W nawiązaniu do ostatnich awansów /punktowych/ o których zresztą dowiedziałam się nieoficjalnie - ani nie od Kierownika Zakładu, ani od bezpośredniej Kierowniczkich Zespołu Kreślarskiego - uprzejmie zawiadamiam, że o d m a w i a m p r z y - j ę c i a przydzielonych mi przez Kierownika Zakładu 6 punktów - i proszę o rozdzielanie ich pomiędzy koleżanki i kolegów.

Jednocześnie pragnę wyraźnie oświadczyć, że sprawa punktacji, awansów, premii - nie jest absolutnie sprawą jednostkową i nie dotyczy tylko mnie osobiście. Jest natomiast problemem znacznej grupy pracowników, pozbawionych praktycznie możliwości odwołań, przy braku j a w n e g o i s y - s t e m o w e g o rozwiązania tego problemu /nie tylko zresztą w naszym Zakładzie, ale w całym IUNG-u/.

Jeżeli nikt nigdy nie postawił mi konkretnego zarzutu dotyczącego mojej pracy, a zamiast tego dowiaduję się tylko przez trzecie i czwarte osoby o jakichś zarzutach, jeżeli nie dano mi możliwości bezpośredniej obrony /albo przez przedstawiciela NSZZ "Solidarność", których to związków jestem członkiem/, jeżeli nie dano mi nawet cienia szansy na wykazanie się wydajnością pracy, gdyż mój kierownik nie przydzielił mi żadnej po moim powrocie z urlopu wychowawczego i nie wydał mi nawet narzędnika pracy /jeśli nie liczyć temperówki i 1 - dawno już wypisanego flamastra/ - to zapytuję uprzejmie jakim prawem wydawał o mojej pracy takie, czy inne oceny, posuwając się nawet do stwierdzenia, że dawno powinnam być zwolniona i nie jestem tu wcale potrzebna.

Jest to wystarczające przykre czuć się zupełnie niepotrzebnym - jak każdy człowiek ma swoją ludzką godność i pragnę żyć w prawdzie. A nie są prawdą opinie o mojej "niewydajności, nieprzydatności, a nawet o demobilizującym wpływie na innych pracowników". Jeżeli ktoś tu wpływa demobilizując - to zdecydowanie Kierownik Zakładu na mnie!

Wysokość mojej pensji, zbliżona do wysokości zasiłku dla bezrobotnych w zupełności mi odpowiada - i dlatego jeszcze raz podkreślam, że nie przyjmuję przyznanych mi przez Kierownika Zakładu

6 punktów i zwracam się z prośbą o rozdzielanie ich pomiędzy koleżanki i kolegów z Zakładu /oczywiście tych "najbardziej zasłużonych wydajną pracą" dla Kierownika Zakładu/.

D. Gudzinowicz
/podpis/

Do wiadomości:

- Kierownik Zakładu Gleboznawstwa i Ochrony Gruntów
- Redakcja Informatora NSZZ "Solidarność" "Przeszłość - Przyszłość"

IUNG Puławy-Pałac
24-100 Puławy
Znak: DS/10/90

Puławy, dnia 1990.08.17.

Pani
Danuta Gudzinowicz
technik
Zakład Gleboznawstwa
i Ochrony Gruntów

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 sierpnia 1990 r. informuję, że przyjmuję rezygnację Pani z przyznanych punktów.

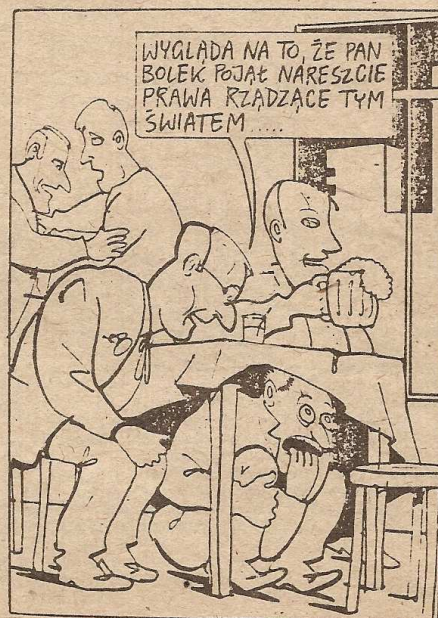
Jednocześnie wyjaśniam, że sprawa zagospodarowania punktów, z których Pani zrezygnowała została rozstrzygnięta zgodnie z zasadami i potrzebami ogólnoinstytutowymi.

D Y R E K T O R

Prof. dr hab. St. Nawrocki
/podpis/

Do wiadomości:

1. prof. dr Tadeusz Witek - Kierownik Z-du Gleb. i Ochrony Gruntów
2. Redakcja Informatora NSZZ "Solidarność" "P-p"
3. DN a/a

miroslaw

ZAMIAST KOMENTARZA

Zwaną nas WATYKANEM za żelazną bramą,
lub ŚWIĄTYNIA NAUKI - pełną mądrych elit ...,
Pałacem, Instytutem, lub prosto - Osadą,
gdzie najlepsi wśród lepszych pracować by chcieli.
Nic to, że marna pensja naukowca ziości -
ludziom wszakże nie tylko mamony potrzeba.
Ważna jest atmosfera, poczucie wartości,
i to, że Twoja praca przysparza nam chleba ...

To wszystko przeminęło już od bardzo dawna...
Dziś człowiek w Instytucie nie jest warty więcej,
a jego godność całkiem już na dno upadła,
jak w Orwellowskim świecie - FOLWARKU ZWIERZĘCYM!

Bb cóż to, jeśli nie FOLWARK z zamierzczygł
(przeszłości,
gdzie tylko pan ekonom biczem twardym świszczel!
Oś dadzą odwołania do "Solidarności" -
w zatargach z Kierownictwem niewiele tym
(zyszczesz!

Pisemka - jak piletzki - przerzucane sobie:
do Rady - i do Związków - a Dyrekcja swoje!
Mamy oddać awanse? Punkta ci się wyzbyć?!
To przecież bicz swój oddać, UPRAWNIENIA swoje!

Kierownik wie najlepiej komu dać - lub ująć,
i nie musi się z tego nikomu tłumaczyć.
Gdy zechce - to zabierze, lub kapnie łaskawie,
Tych, co w uszko szepczą nagrodzić czymś raczy.
Nagroda Cię nie minie - pewne to jest ninie -
za serwilizm, wysługi oraz inne ... związki.
I wcale jest nieważne że pracujesz pilnie,
i to, jak wykonujesz swoje obowiązki.
Kierownik Cię oceni - i TYLKO KIEROWNIK!
W dodatku za plecami - w twarz Ci nic nie powie!
O TRYBIE, ODWOŁANIACH - niech tam piszą sobie -
na Folwarku Zwierzęcy - nieważny jest Człowiek!

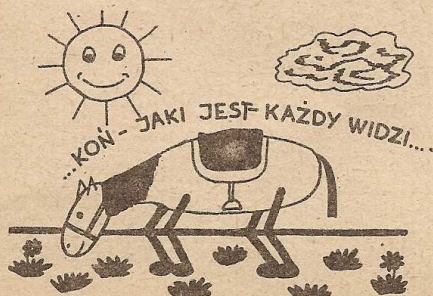
I kwitnie feudalizm - ten nieoświecony...
A gdzieś o demokracji różni brednie piszą -
szczęściem, że tak odległe od nas te androny...
W Instytucie spokojnie, cuchnie martwą ciszą...
Jeśli Ci w głowę wpadnie unieść się honorem
i z łask tych zrzędnować, które Pan wszech-
(władny

raczy Ci dziś przydzielić, aż Ci lica zbladły
bo zaraz Cię postraszy następnym horrorem:
"ogólnoinstytucyjnym dobrem" zaraz Ci przyłoży,
jak mocnym w bok kuksańcem - aż przypomnisz sobie,
że masz zupełnie chyba przewrócone w głowie,
jeśli chcesz koleżeństwu swe punkty dołożyć!
To przecież jest Bezprawie! Wejście w kompetencje!
Siedź więc na tyłku - milcz - i czekaj zwolnienia.
Mając wyniosłą pewność swoich własnych racji
Dyrekcja ma tak dużo ... A może nic nie ma?...
Reformy i przemiany - nie w tym zginił stawie,
Nie w Folwarku Zwierzęcy, gdzie przeszłość
(króluje.

Możesz pisać pisemka - i to Cię nie zbawi,
tu godności człowieka nic nie uratuje!
Dyrektor może przeczyć w tych pismach
(sam sobie ...

to przecież jest nieważne - wszak jest DYREKTOREM!
Go wolno wojewodzie - to nie Tobie, smrodzie
(i pamiętaj - nie nakarmisz swych dzieci honorem!)

K.G.

monitor

NSZZ
KOMISJI ZAKŁADOWEJ ~~Solidarność~~ W IUNG

Komisja Zakładowa
NSZZ "S"
w IUNG - Osada Pałacowa
Z "S"-111/90

Puławy 1990.08.29

Dyrekcja IUNG
w/m

Komisja Zakładowa NSZZ "S" odbiera liczne sygnały od pracowników, świadczące o niezadowoleniu i rozgoryczeniu spowodowanym ostatnią regulacją płac w Instytucie. Uważamy, że przyczyną zgłaszanych do Komisji odwołań jest to, iż kręgi kierownicze zapomniały, mimo przypomnień z naszej strony, o konieczności dostosowania zwyczajów awansowania do nowej sytuacji, jaka obecnie kształtuje ład społeczny.

Przeprowadzona w maju korekta płac nie przyniosła - w odczuciu pracowników - pozytywnych rezultatów. Przedstawiciele NSZZ "S", uczestniczący jedynie z głosem opiniodawczym w posiedzeniu w dniu 15 maja br. w ostatniej chwili zostali zawiadomieni o zamiarze rozpatrywania i zatwierdzania propozycji płacowych zgłoszonych przez kierowników poszczególnych jednostek. Mogli zatem przedstawić kilka odwołań, a raczej wniosków - od osób, które w ten sposób chciały przypomnieć kierownikom o uwzględnieniu ich w nowych propozycjach zmian punktowej wyceny. Już wówczas "S" domagała się, aby Dyrektor zobowiązał kierowników, by wszelkie regulacje płacowe w Zakładach odbywały się w sposób jawny, z uwzględnieniem opinii społecznej. Współudział członków KZ "S" w zatwierdzaniu przez dyrekcję majowych regulacji polegał zatem na zgłoszeniu spornych przypadków. Ponowne rozpatrzenie ich miało nastąpić w terminie późniejszym, tj. w miesiącu sierpniu "kiedy to będą nadziały punktów na poszczególne jednostki organizacyjne i wówczas zaistnieją możliwości awansowania pracowników".

Mimo przypomnienia z naszej strony o obowiązujących rozporządzeniach Dyrektora Instytutu dotyczących premiowania /zarządzenie nr 002-30/89/ oraz awansowania /pismo do kierowników cyt.: "Awansowania pracowników proszę dokonać z udziałem przedstawicieli pracowników Zakładu/Działu/" dokonana w sierpniu regulacja płac odbyła się niesłusznie po staremu. Odpowiedź Dyrekcji z dnia 13.08.1990 r. nie satysfakcjonuje KZ, której przedstawiciele byli obecni przy zatwierdzaniu wniosków w dniu 2 sierpnia br. Stwierdzamy, że na 27 propozycji, jedynie 5 było z udziałem przedstawiciela Zakładu, w tym 3 wnioski - potwierdzone podpisem. W trzech przypadkach kierownicy poinformowali podległych pracowników o propozycjach zgłoszonych do Dyrekcji. Z relacji tej wynika, że generalnie - a nie jednostkowo - pracownicy nie otrzymali jakiegokolwiek uzasadnienia znacznego bądź zenującego awansu bądź nawet pominięcia w awansowaniu.

Obietnica Dyrektora, że na zebraniu kierowników w dniu 2.08.br. przypomni swoje zalecenie o doinformowaniu pracowników i określi czas składania uzasadnionych odwołań - nie została dotrzymana.

Uważamy, że ponowne rozpatrzenie dokonanych ostatnio regulacji płac winno mieć miejsce, gdyż na naprawienie błędów niewłaściwego awansowania nigdy nie jest za późno. Ponadto jesteśmy zdania, że w celu uniknięcia na przyszłość, a zięgodzenia obecnie się zarysowujących konfliktów na tle płacowym, należy opracować procedurę awansowania:
- ustalenia kierowników - do czasu rozpatrze-

nia odwołań /jeżeli takie wpłyną/ - winny być jedynie propozycjami,

- na każde odwołanie dyrekcja powinna odpowiedzieć w sposób wyczerpujący, uwzględniając wszystkie uzasadnienia zgłaszane przez pracownika/wiącznie z upewnieniem się, że pracownik ma zapewnioną prawdziwą godność jako podmiot pracy/,

- związek zawodowy, którego zadania są wykładnikiem walki o sprawiedliwość społeczną, w tym wypadku walki nie "przeciwko" innym, ale o dobro odpowiadające potrzebom i zasługom ludzi wg ich pracy /a nie wg "układów"/ musi również mieć określony czas na dokładne rozpoznanie i skuteczną interwencję w spornych sprawach,

- należy unikać sytuacji, w której następuje pośpieszne podejmowanie decyzji dyktowanej tym, że "rachuba nie zdąży z wypłatą".

Sprawy płacowe, zwłaszcza w dzisiejszej rzeczywistości, są sprawami ważnymi i bardzo trudnymi. Dzielenie państwowych pieniędzy musi być sprawiedliwe.

Przewodniczący
KZ NSZZ "Solidarność"

Do wiadomości:

Rada Załogi
Redakcja "Przeszłość-Przyszłość"
a/a

mgr Wanda Spoz-Pac
/podpis/

INFORMACJA

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" informuje, że dochód za sprzedane cegiełki na fundusz rekonstrukcji zaginionej tablicy pamiątkowej poświęconej pobyłowi J. Piłsudskiego w Puławach - wyniósł 691 700 zł.

Kwotę tę przekazano Przewodniczącemu Komitetu Organizacyjnego Obchodów 70-lecia Zwycięskiej Wojny z najeźdźcą bolszewickim.

Za Komisję Zakładową

SEKRETARZ
KZ NSZZ "S"
Leszek Gryniowicz
/podpis/

Puławy 21 VIII 1990 r.

INFORMACJA

W dniu 20.VIII. br., na spotkaniu w sprawach płacowych IUNG, w którym uczestniczył przedstawiciel NSZZ "Solidarność" - ustalono:

- w miesiącu sierpniu 1990 r. premia wynosić będzie 50 % /26 % zasadnicza + 24 % dodatkowa/,
- w miesiącu wrześniu 1990 r. planuje się zaliczkową wypłatę z zysku w wysokości 8,5% obliczoną od pobrań w okr. I-VIII za czas efektywnie przepracowany.

Przewodniczący KZ
NSZZ "Solidarność" w IUNG
mgr W. Spoz-Pac
/podpis/

UCHWAŁA NR 16

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" podjęła Uchwałę, że cena Informatora "Przeszłość-Przyszłość" nr 15 wynosić będzie 500 zł., a cena kolejnych egzemplarzy - w zależności od objętości Informatora.

KZ NSZZ "Solidarność" w IUNG
Puławy 22 VIII 1990 r.

Aleksander Zinowiew

LEWA, MARSZ

Kaszy u nas ma do woli każdy człowiek.
Dzięki temu u nas lepiej niż gdziekolwiek.
Głośno o tym drzemą ryj. Niech świat się dowie.

Lewą!

Lewą!

Lewą!

Prawą!

Ty - samotnie. A my - ławą.
Jeśli kaszy chcesz do miski,
Musisz taki być jak wszyscy.
A jak nie chcesz - to po pysku.
Wczorajszego dnia jesteśmy całkiem pewni.
Krytykanci nam zupełnie niepotrzebni.
Krytykują - sami winni są, to pewne.

Lewą!

Lewą!

Lewą!

Prawą!

Ty - samotnie. A my - ławą.
Będziesz cicho, to przyjmemy
Będziesz z nimi, to spierzemy.
Lepiej chodź, gdzie my idziemy.
Jak pouczał nas Gospodarz, nasz Ojczulek
my możemy i bez sądu wlepić kulę,
bo to my niesiemy postęp i kulturę.

Lewą!

Lewą!

Lewą!

Prawą!

Kto ma rację, a kto prawo,
jest zupełnie jasną sprawą:
ty - samotnie, a my - ławą.

Lewą!

Lewą!

Lewą!

Prawą!

Ty - samotnie. A my - ławą.
Kto ma figę, a kto prawo
jest zupełnie jasną sprawą:
Ty - samotnie. A my - ławą.

Lewą!

Lewą!

Lewą!

Prawą!

/Przełożył M. Liniewski/

Ten wiersz, napisany w ZSRR kilkanaście lat temu,
jest w naszym środowisku również całkiem aktualny.

znaczkę pocztową zdobijcie ten i poprzedni numer
Biuletynu stanowią czarno-białe reprodukcje ko-
lorowych znaczków wydawanych w podziemiu w sta-
nie wojennym. Bądźmy nimi również ilustrować
następne numery Biuletynu, wykorzystując do te-
go celu także oryginalne ulotki, plakaty itp.

PRZESZŁOŚĆ - PRZYSZŁOŚCI

Informator NSZZ **Solidarność** IUNG

REDAGUJE ZESPÓŁ:

Stanisław Głazewski, Andrzej Księżniak, Ireneusz Ostrokólski, Bogdan Oroń - opracowanie plastyczne, Józef Spóz - red. techniczna.

Adres redakcji: 24-100 Puławy, ul. Czarotoryskich 8, IUNG. Telefon 34-21, wewn. 250; Telex 642410

Druk IUNG Puławy, zam. 193 /F/90, nakł. 300 egz., format A-4

DO UŻYTKU WEWNĄTRZWIĄZKOWEGO

Cena 500 zł